

LT

LT

LT

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2010.9.15
KOM(2010) 482 galutinis

2010/0251 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**dėl skolintų vertybinių popierių pardavimo ir tam tikrų kredito įsipareigojimų
neįvykdymo apsikeitimo sandorių aspektų**

{SEK(2010) 1055}
{SEK(2010) 1056}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Skolintų vertybinių popierių pardavimas – tai praktika, kai fizinis arba juridinis asmuo parduoda jam nepriklausantį vertybinį popierių, ketindamas atpirkti tapatų vertybinį popierių vėliau. Tai nusistovėjusi ir įprasta praktika daugumoje finansų rinkų. Paprastai skolintų vertybinių popierių pardavimas susijęs su akcijomis, bet jį galima vykdyti ir su kitų rūšių finansinėmis priemonėmis.

Skolintų vertybinių popierių pardavimas yra dviejų tipų: sutartų pasiskolinti vertybinių popierių pardavimas, kai, prieš parduodamas vertybinį popierių, pardavėjas jį pasiskolina arba sudaro susitarimą, kuriuo užtikrinama, kad jis galės jį pasiskolinti, ir nesutartų pasiskolinti vertybinių popierių pardavimas, kai parduodamas skolintus vertybinius popierius pardavėjas nėra jų pasiskolinęs arba užtikrinęs, kad galės juos pasiskolinti.

Skolintų vertybinių popierių pardavimą vykdo įvairūs rinkos dalyviai įvairiais tikslais, pvz., rizikos draudimo, spekuliacijos, arbitražo ir rinkos formavimo.

2008 m. rugsėjo mėn. per finansų krizės piką kai kurių ES valstybių narių ir JAV kompetentingos institucijos patvirtino ypatingas priemones, siekdamos apriboti arba uždrausti kai kurių arba visų skolintų vertybinių popierių pardavimą. Jos veikė, atsižvelgdamos į susirūpinimą, kad didelio finansinio nestabilumo laikotarpiu dėl skolintų vertybinių popierių pardavimo gali labiau išsukti akcijų kainų mažėjimo spiralė, ypač finansų įstaigų, todėl galiausiai gali kilti grėsmė šių įstaigų gyvybingumui ir atsirasti sisteminė rizika. Valstybės narės patvirtino skirtingas priemones, nes Europos Sąjunga neturi konkrečios teisės aktų sistemos, taikytinos sprendžiant skolintų vertybinių popierių pardavimo problemas.

Šiais metais kai kurios valstybės narės išreiškė susirūpinimą dėl galimo išvestinių finansinių priemonių sandorių, pirmiausia kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių, poveikio Graikijos valstybės obligacijų kainoms. Kai kurios valstybės narės (visų pirma Vokietija ir Graikija) neseniai nustatė laikinus arba nuolatinius skolintų akcijų pardavimo ir (arba) kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių apribojimus nacionaliniu lygmeniu.

Europos Parlamentas taip pat nagrinėjo skolintų vertybinių popierių pardavimo klausimus svarstydamas Direktyvos dėl alternatyvaus investavimo (įskaitant rizikos draudimo) fondų valdytojų pasiūlymą.

Dėl dabartinio fragmentiško požiūrio į skolintų vertybinių popierių pardavimą ir kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorius mažėja priežiūros ir taikomų priemonių veiksmingumas ir atsiranda reguliacinis arbitražas. Dėl to taip pat gali kilti sumaištis rinkose, o rinkos dalyviai gali patirti išlaidų ir sunkumų.

Daugumos tyrimų išvadose teigiama, kad parduodant skolintus vertybinius popierius didinamas rinkų efektyvumas. Didėja rinkos likvidumas (nes skolintų vertybinių popierių pardavėjai parduoda vertybinius popierius, o vėliau išigyja tapačių vertybinių popierių, kad galėtų padengti skolintų vertybinių popierių pardavimą). Be

to, sudarant investuotojams sąlygas veikti tada, kai jie mano, kad vertybinis popierius pervertintas, galima užtikrinti veiksmingesnę vertybinių popierių kainodarą, mažinti kainų burbulus ir anksti nustatyti pagrindines su emitentais susijusias problemas. Be to, tai svarbi priemonė, kuri naudojama rizikai apdrausti ir kitai rizikos valdymo veiklai vykdyti ir rinkai formuoti.

Vis dėlto kai kuriomis aplinkybėmis galima laikyti, kad dėl skolintų vertybinių popierių pardavimo gali kilti įvairialypė rizika. Pvz., ypatingomis rinkos sąlygomis kyla pavojus, kad dėl skolintų vertybinių popierių pardavimo gali pernelyg išsukti kainų mažėjimo spiralė, todėl gali kilti sumaištis rinkoje ir atsirasti sisteminė rizika. Be to, neužtikrinus deramo trumpųjų pozicijų skaidrumo, reguliavimo institucijos gali nepajėgti stebėti poveikio rinkos tvarkingumui arba jų naudojimo piktnaudžiavimo tikslais. Esant nepakankamam skaidrumui taip pat gali atsirasti informacijos asimetrija, jei kiti rinkos dalyviai nepakankamai informuojami apie tai, kaip skolintų vertybinių popierių pardavimas veikia kainas. Be to, parduodant nesutartus pasiskolinti vertybinius popierius gali padidėti neatsiskaitymo ir nestabilumo rizika.

Naudojimasis skolintų finansinių priemonių pardavimu piktnaudžiavimo tikslais, pvz., skolintų vertybinių popierių pardavimas skleidžiant neteisingus gandus, kad sumažėtų vertybinio popieriaus kaina, jau uždraustas pagal Piktnaudžiavimo rinka direktyvą 2003/6/EB¹. Tačiau dažnai skolintų vertybinių popierių pardavimu nepiktnaudžijama ir šiuo metu nėra Europos teisės aktų, kuriais būtų reglamentuojama kita rizika, galinti kilti dėl skolintų vertybinių popierių pardavimo.

Kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikaitimo sandoris – išvestinė finansinė priemonė, kuria suteikiamas tam tikras draudimas nuo įmonės arba vyriausybės obligacijų kredito įsipareigojimų neįvykdymo rizikos. Pardavėjas už metinę įmoką apsaugo kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikaitimo sandorio pirkėją nuo (sutartyje nurodyto) pagrindinio subjekto įsipareigojimų neįvykdymo rizikos. To pagrindinio subjekto įsipareigojimų neįvykdymo atveju apsaugos pardavėjas pirkėjui atlygina įsipareigojimų neįvykdymo išlaidas.

2010 m. birželio 2 d. Komisijos komunikate dėl finansinių paslaugų reguliavimo siekiant užtikrinti tvarų augimą Komisija teigė pasiūlysianti tinkamų priemonių, susijusių su skolintų vertybinių popierių pardavimu ir kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikaitimo sandoriais². Pasiūlymas bus pagrįstas vykdomo finansų – ypač valstybės skolos vertybinių popierių – rinkų veikimo tyrimo išvadomis.

Neseniai kai kurios šalys (pvz., JAV) atnaujino skolintų akcijų pardavimo prekybos vietose taisykles. Komisija mano, kad pageidautina turėti reglamentą, kuriuo būtų mažinama galima su skolintų vertybinių popierių pardavimu susijusi rizika. Siekiama visoje Europos Sąjungoje suderinti skolintų vertybinių popierių pardavimo reikalavimus bei įgaliojimus, kuriais reguliavimo institucijos gali naudotis išskirtinėmis aplinkybėmis, kai kyla didelė grėsmė finansiniam stabilumui arba

¹ 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/6/EB dėl prekybos vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ir manipuliavimo rinka (OL L 96, 2003 4 12, p. 16).

² 2010 m. birželio 2 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Europos centriniam bankui, COM (2010) 301 galutinis, p. 7.

pasitikėjimui rinka, ir užtikrinti geresnį valstybių narių veiksmų koordinavimą bei didesnę nuoseklumą tokiomis aplinkybėmis.

Šį reglamentą reikėtų taikyti visiems skolintus vertybinius popierius parduodantiems fiziniams arba juridiniams asmenims visuose rinkos sektoriuose, nepaisant to, ar jų (pvz., bankų, investicinių įmonių, rizikos draudimo fondų ir pan.) veikla reglamentuota kituose finansinių paslaugų teisės aktuose, ar neregamentuota. Kiek įmanoma, šiuos reikalavimus pirmiausia reikėtų taikyti skolintų vertybinių popierių pardavimo susitarimus sudarantiems fiziniams arba juridiniams asmenims, o ne kitiems rinkos dalyviams, pvz., tarpininkams, kurie vykdo klientų sandorius. Šiuo reglamentu siekiama mažinti išaiškintą riziką, pernelyg nemažinant skolintų vertybinių popierių pardavimo rinkų kokybei ir efektyvumui teikiamos naudos.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMŲ REZULTATAI

Šios iniciatyvos imtasi po išsamaus dialogo ir konsultacijų su visomis svarbiausiomis suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant vertybinių popierių rinkų priežiūros institucijas ir rinkos dalyvius.

Komisija paprašė Europos vertybinių popierių rinkų ekspertų grupės (angl. ESME) – Komisijos nepriklausomos patariamiosios grupės, sudarytos iš rinkos dalyvių – parengti skolintų vertybinių popierių pardavimo ataskaitą. Šioje 2009 m. kovo 19 d. ESME patvirtintoje ataskaitoje pateikta įvairių rekomendacijų³.

2009 m. balandžio mėn., paskelbusi kvietimą teikti duomenis dėl 2009 m. balandžio 20 d. pradėto Piktnaudžiavimo rinka direktyvos persvarstymo, Europos Komisija uždavė kelis bendrojo pobūdžio klausimus apie galimą skolintų vertybinių popierių pardavimo reguliavimo režimą⁴. Kai kas šiam režimui pritarė, bet dauguma respondentų manė, kad Piktnaudžiavimo rinka direktyva nėra tinkama priemonė spręsti skolintų vertybinių popierių pardavimo klausimus, nes dažniausiai skolintų vertybinių popierių pardavimas nesusijęs su piktnaudžiavimu rinka⁵.

Antrąjį 2009 m. pusmetį Europos vertybinių popierių rinkos priežiūros institucijų komitetas (angl. CESR) konsultavosi dėl galimybės parengti informacijos apie visos Europos grynąsias trumpąsias ES akcijų pozicijas pateikimo ir jos atskleidimo modelį. 2010 m. kovo 2 d. CESR paskelbė galutinę ataskaitą, kurioje rekomenduojama taikyti visos Europos informacijos apie skolintų akcijų pardavimą atskleidimo režimo modelį⁶. Jis rekomendavo, kad Komisija tokį režimą įvestų kuo

³ http://ec.europa.eu/internal_market/securities/docs/esme/report_20090319_en.pdf.

⁴ Kvietimas teikti duomenis, Direktyvos 2003/6/EB dėl prekybos vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ir manipuliavimo rinka (Piktnaudžiavimo rinka direktyva) persvarstymas. Kvietimo teikti duomenis tekstas paskelbtas http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2009/market_abuse/call_for_evidence.pdf.

⁵ Direktyvos 2003/6/EB 1 straipsnyje apibrėžta viešai neatskleista informacija ir manipuliavimas rinka, kurie kartu sudaro piktnaudžiavimą rinka.

⁶ „Visos Europos informacijos apie skolintų vertybinių popierių pardavimą atskleidimo režimo modelis“ (angl. *Model for a Pan-European Short Selling Disclosure Regime*), CESR/10-088.

greičiau. 2010 m. gegužės 26 d. CESR paskelbė dar vieną ataskaitą, kurioje pateikė daugiau techninės informacijos apie šio modelio veikimą⁷.

Komisija dalyvavo keliose diskusijose ir konsultacijose su įvairiomis suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant reguliavimo institucijas⁸.

Nuo 2010 m. birželio 14 d. iki liepos 10 d. Komisija surengė viešąją konsultaciją dėl politikos galimybių imtis teisėkūros iniciatyvos dėl skolintų vertybinių popierių pardavimo ir kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsiikeitimo sandorių. Komisija gavo apie 120 nuomonių, kurios paskelbtos Komisijos svetainėje⁹.

Pasiūlymuose atsižvelgiama į ESME ir CESR darbą, atsakymus į rinkos dalyviams ir reguliavimo institucijoms išsiųstus klausimynus ir per atitinkamas viešąsias konsultacijas išreikštas nuomones.

Laikydamosi geresnio reglamentavimo politikos, Komisija atliko politikos galimybių poveikio vertinimą. Politikos galimybės siejasi su pasiūlymų taikymo sritimi, pasiūlytais skaidrumo režimais, nesutartų pasiskolinti vertybinių popierių pardavimo reikalavimais, išimtimis ir išskirtiniais įgaliojimais apriboti skolintų vertybinių popierių pardavimą.

Kiekviena politikos galimybė įvertinta pagal šiuos kriterijus: poveikis suinteresuotosioms šalims, veiksmingumas ir rezultatyvumas.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

3.1. Teisinis pagrindas

Šis pasiūlymas pagrįstas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 straipsniu.

3.2. Subsidiarumas ir proporcingumas

Valstybės narės negali deramai pasiekti pasiūlymo tikslų.

Pagal subsidiarumo principą (Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 5 straipsnio 3 dalis) veiksmų ES lygmeniu reikėtų imtis tik tokiu atveju, kai valstybės narės vienos pačios negali deramai pasiekti numatytų tikslų ir todėl jų, atsižvelgiant į pasiūlytų veiksmų mastą ir poveikį, geriau siekti ES lygmeniu. Iš ankstesnių tyrimų rezultatų paaiškėjo, kad, nors visos minėtos problemos svarbios kiekvienai valstybei narei atskirai, bendrą jų poveikį visapusiškai įvertinti galima tik tarpvalstybiniu mastu. Taip yra todėl, kad skolintas finansines priemones galima parduoti ir tada, kai jos įtrauktos į biržos sąrašus, ir ne biržoje, taigi, net ir ne pirminėje atitinkamo emitento rinkoje. Be to, daug rinkų savo pobūdžiu yra tarpvalstybinės arba tarptautinės. Todėl, nesiimant veiksmų ES lygmeniu, kyla realus pavojus, kad nacionalinis atsakas į

⁷ „Techniniai visos Europos informacijos apie skolintų vertybinių popierių pardavimą atskleidimo duomenys“ (angl. *Technical details of the pan-European short selling disclosure regime*), CESR/10-453.

⁸ Oficialių ir neoficialių konsultacijų sąrašas įtrauktas į poveikio vertinimą, pridėtą prie šio pasiūlymo.

⁹ http://ec.europa.eu/internal_market/securities/short_selling_en.htm.

skolintų vertybinių popierių pardavimą ir kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikaitimo sandorius bus apeitas arba neveiksmingas.

Valstybėms narėms skirtingai reaguojant į skolintų vertybinių popierių pardavimo problemas, kyla reguliacinio arbitražo pavojus, nes investuotojai gali bandyti vienos jurisdikcijos apribojimus apeiti vykdydami sandorius pagal kitą jurisdikciją. Dėl tokio nenuoseklaus reguliavimo gali padidėti reikalavimų laikymosi išlaidos rinkos dalyviams, ypač veikiantiems keliuose rinkose, nes jiems reikėtų įdiegti skirtingas sistemas, kad galėtų laikytis skirtingų įvairiose valstybėse narėse taikomų reikalavimų.

Be to, kai kuriuos šio klausimo aspektus jau iš dalies apima *acquis*, visų pirma Piknaudžiavimo rinka direktyva 2003/6/EB, kuria draudžiama parduoti skolintus vertybinius popierius siekiant manipuliuoti rinka arba kiek tai susiję su pasinaudojimu viešai neatskleista informacija, Skaidrumo direktyva 2004/109/EB¹⁰, kurioje reikalaujama atskleisti reikšmingas ilgąsias pozicijas, ir Finansinių priemonių rinkų direktyva (FPRD) 2004/39/EB¹¹, kurioje nustatyti aukšto lygio atsiskaitymo susitarimų reikalavimai. Šis pasiūlymas dėl skolintų vertybinių popierių pardavimo ir šios galiojančios teisinės priemonės turėtų papildyti vieni kitus. Geriausiai to siekti nustačius bendras ES taisykles.

Atsižvelgiant į šias aplinkybes galima teigti, kad subsidiarumo ir proporcingumo principų požiūriu tikslinga imtis ES lygio veiksmų.

Manoma, kad tinkama ir būtina pateikti nuostatas teisine reglamento forma, nes kai kuriomis nuostatomis nustatomi tiesioginiai įpareigojimai privačiosioms šalims pateikti ir atskleisti informaciją apie su kai kuriomis priemonėmis susijusias grynąsias trumpąsias pozicijas. Reglamento reikia ir norint suteikti Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai (EVPRI) įgaliojimus koordinuoti kompetentingų institucijų priemonės ir pačiai imtis priemonių išskirtinėmis aplinkybėmis, kai kyla didelė grėsmė metodiškam finansų rinkų veikimui ir vientisumui arba finansų sistemos stabilumui. Be to, teikiant reglamentą, bus apribota kompetentingų institucijų galimybė imtis skirtingų priemonių.

3.3. Išsamus pasiūlymo paaiškinimas

3.3.1. Į pasiūlymus įtrauktos priemonės

Pasiūlymas apima visas finansines priemones, bet juo numatomas proporcingas atsakas į riziką, kuri gali kilti dėl įvairių skolintų priemonių pardavimo.

Tokioms priemonėms, kaip antai: akcijos ir su jomis susijusios išvestinės finansinės priemonės, valstybės obligacijos ir su jomis susijusios išvestinės finansinės priemonės ir su valstybės emitentais susiję kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikaitimo sandoriai, kurių atveju įprasta prisiimti trumpąsias pozicijas ir

¹⁰ 2004 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/109/EB dėl informacijos apie emitentus, kurių vertybiniais popieriais leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, skaidrumo reikalavimų suderinimo, iš dalies keičianti Direktyvą 2001/34/EB (OL L 390, 2004 12 31, p. 38).

¹¹ 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/611/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/12/EB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 93/22/EEB (OL L 145, 2004 4 30, p. 1).

akivaizdžiai kyla rizika arba problemų, taikomi skaidrumo reikalavimai ir su nesutartų pasiskolinti vertybinių popierių pardavimu susiję reikalavimai.

Pasiūlyme numatyta galimybė išskirtinėmis aplinkybėmis, kai kyla didelė grėsmė finansiniam stabilumui arba pasitikėjimui rinka, laikinai nustatyti daugiau skaidrumo priemonių kitoms finansinėms priemonėms.

3.3.2. *Tam tikrų priemonių trumposioms pozicijoms taikomi skaidrumo reikalavimai. 5–11 straipsniai*

Pasiūlyme skaidrumo reikalavimai taikomi fiziniams arba juridiniams asmenims, turintiems reikšmingų grynąjų trumpųjų pozicijų, susijusių su ES akcijomis ir ES valstybės skolos vertybiniais popieriais, ir fiziniams arba juridiniams asmenims, turintiems reikšmingų kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių pozicijų, susijusių su ES valstybės skolos vertybinių popierių emitentais.

Pasiūlymas dėl akcijų skaidrumo pagrįstas CESR rekomenduotu modeliu¹². Įmonėms, kurių akcijomis leista prekiauti Sąjungos prekybos vietose, pasiūlyme nustatytas dviejų trečdalių reikšmingų grynąjų trumpųjų akcijų pozicijų skaidrumo modelis. Pasiekus žemesnę ribą, apie poziciją būtina privačiai pranešti reguliavimo institucijai, o pasiekus aukštesnę ribą, pozicijas būtina atskleisti rinkai. Gavusios pranešimus, reguliavimo institucijos galėtų stebėti ir prireikus tirti skolintų vertybinių popierių pardavimą, dėl kurio gali atsirasti sisteminė rizika arba kuriuo gali būti piktnaudžiaujama. Skelbiant informaciją rinkai, kiti rinkos dalyviai gautų naudingos informacijos apie reikšmingas pavienes skolintų vertybinių popierių pardavimo pozicijas.

Informaciją apie reikšmingas grynąsias trumpąsias pozicijas, susijusias su valstybės skolos vertybinių popierių emitentais Europos Sąjungoje, reguliavimo institucijoms reikia atskleisti privačiai. Atskleidžiant informaciją apie tokias pozicijas reguliavimo institucijoms bus teikiama svarbi informacija, į kurią atsižvelgdamos jos galės geriau stebėti, ar dėl tokių pozicijų neatsiranda sisteminė rizika ir ar jomis nepiktnaudžiaujama. Pagal šį režimą taip pat numatyta pranešti apie reikšmingas kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių pozicijas, susijusias su ES valstybės skolos vertybinių popierių emitentais.

Siekiant užtikrinti nuolatinę pozicijų stebėseną, pagal skaidrumo režimus reikalaujama pranešti ir (arba) atskleisti informaciją apie grynosios trumposios pozicijos pasikeitimą, kai ji tampa mažesnė arba didesnė už tam tikras ribas.

Skaidrumo reikalavimai taikomi ne tik tokioms trumposioms pozicijoms, kurios atsiranda prekiaujant akcijomis arba valstybės skolos vertybiniais popieriais prekybos vietose, bet ir tokioms, kurios atsiranda prekiaujant ne prekybos vietose (vadinamoji prekyba ne biržoje), ir ekonominėms grynosioms trumposioms pozicijoms, kurios atsiranda naudojant išvestines finansines priemones, pvz., pasirinkimo ir ateities sandorius, sutartis dėl kainų skirtumų bei pirkimo ir pardavimo kainų skirtumo lažybų (angl. *spread bet*) sandorius, susijusius su akcijomis arba valstybės skolos vertybiniais popieriais.

¹² CESR/10-088 ir CESR/10-453. CESR nagrinėjo tik akcijų taisykles, o Komisijos pasiūlymas apima visų rūšių finansines priemones.

Skaidrumo reikalavimais siekiama užtikrinti, kad reguliavimo institucijoms ir rinkai teikiama informacija būtų išsami ir tiksli. Pvz., teikiant informaciją, reikėtų atsižvelgti ir į trumpąsias, ir į ilgąsias pozicijas, kad būtų pateikta prasminga informacija apie fizinio arba juridinio asmens grynąją poziciją.

Skaidrumo režimai apims išsamų techninį pavienių pozicijų apskaičiavimą, todėl pasiūlyme pateikta išsamesnė techninė informacija, kurią Komisija turės priimti deleguotuosiuose teisės aktuose.

Be pranešimo apie grynąsias trumpąsias akcijų pozicijas ir jų atskleidimo skaidrumo režimo, į pasiūlymą įtrauktas skolintų vertybinių popierių pardavimo pavedimų ženklavimo reikalavimas. Laikantis reikalavimo ženklinti arba žymėti pardavimo pavedimus, kurie prekybos vietose vykdomi kaip skolintų vertybinių popierių pardavimo pavedimai, kai pardavėjas toje prekybos vietoje sudaro skolintų akcijų pardavimo susitarimą, bus teikiama papildoma informacija apie toje prekybos vietoje vykdomų skolintų vertybinių popierių pardavimo mastą. Bus reikalaujama, kad prekybos vietoje kasdien būtų skelbiama ženklinant pavedimus gauta informacija apie toje vietoje parduotų skolintų vertybinių popierių kieki.

3.3.3. Nesutartų pasiskolinti vertybinių popierių pardavimas. 12 ir 13 straipsniai

Kartais manoma, kad dėl nesutartų pasiskolinti akcijų ir valstybės skolos vertybinių popierių pardavimo didėja neatsiskaitymo ir rinkos nestabilumo rizika. Į pasiūlymus įtraukti išsamūs reikalavimai, kuriais siekiama mažinti šią riziką. Šiuo tikslu tokias skolas priemonės parduodantys fiziniai arba juridiniai asmenys pardavimo metu turi būti pasiskolinę šias priemones, sudarę šių akcijų skolinimo susitarimą arba kitaip pasirūpinę, kad šie vertybinių popierių bus galima pasiskolinti, kad atėjus atsiskaitymo terminui būtų galima atsiskaityti. Pagal šį reikalavimą leidžiama sudaryti teisėtus susitarimus, kurie šiuo metu naudojami sudarant sutartų pasiskolinti vertybinių popierių pardavimo susitarimus ir kuriais užtikrinama, kad bus galima gauti vertybinius popierius, kai reikės atsiskaityti. Pvz., vieni rinkos dalyviai, prieš parduodami vertybinius popierius, su pirminiu brokeriu sudaro susitarimus, kad galėtų būti tikri, jog turės vertybinius popierius, kai reikės atsiskaityti, kiti yra sudarę vertybinių popierių atsiskaitymų sistemų susitarimus, kuriais užtikrinama, kad jie galės gauti vertybinius popierius, kai reikės atsiskaityti. Šiuo atžvilgiu Komisijai suteikiamas įgaliojimas priimti kitus skolinimosi ir kitų su šiuo reikalavimu susijusių susitarimų standartus.

Be to, prekybos vietose privaloma užtikrinti tinkamus akcijų arba valstybės skolos vertybinių popierių supirkimo susitarimus neatsiskaitymo už sandorį atveju. Neatsiskaičius būtina nustatyti baudas už kiekvieną dieną. Be to, prekybos vietų valdytojams bus suteiktas įgaliojimas uždrausti neatsiskaičiusiam fiziniam arba juridiniam asmeniui sudaryti kitus skolintų vertybinių popierių pardavimo susitarimus.

Vis dėlto bendras atsiskaitymo laikotarpių ir susitarimų derinimo klausimas yra atskiras platesnis klausimas, kuris bus nuodugniau apsvarstytas rengiant kitas konkrečias iniciatyvas (pvz., būsimą Vertybinių popierių laikymo ir sandorių teisinio tikrumo direktyvą, apie kurią pranešta 2010 m. birželio 2 d. Komisijos komunikate).

3.3.4. Išimtys. 14 ir 15 straipsniai

Siekiant atsižvelgti į visų priemonių proporcingumo principą ir mažinti su skolintų vertybinių popierių pardavimu susijusią riziką kartu neketinant trukdyti teisėtai veiklai, kuri naudinga Europos rinkų efektyvumui ir kokybei, į pasiūlymus įtrauktos kelios išimtys.

Išimtis taikoma įmonių akcijoms, jei pagrindinė šių akcijų rinka ne Europos Sąjungoje. Taip atsižvelgiama į tai, kad įmonių akcijomis vis dažniau prekiaujama keliose skirtingose pasaulio prekybos vietose. Pvz., daug užsienio įmonių prekiauja akcijomis ne tik savo šalies rinkoje, bet ir Europos Sąjungos prekybos vietose. Netikslinga ir neproporcinga taikyti skolintų vertybinių popierių pardavimo reikalavimus, kai prekyba akcijomis daugiausia vyksta ne Sąjungoje. Taikant tokius reikalavimus, rinkos dalyviai gali patirti sunkumų ir padėtis gali tapti pernelyg sudėtinga, todėl emitentai gali būti atgrasyti prekiauti akcijomis Europos Sąjungos prekybos vietose.

Išimtis taikoma ir rinkos formavimo veiklai. Rinkos formavimo veikla labai svarbi užtikrinant Europos rinkų likvidumą, todėl rinkos formuotojai turi turėti trumpąsias pozicijas, kad galėtų vykdyti šią funkciją. Nustačius tokios veiklos reikalavimus,

būtų labai sumažintos galimybės užtikrinti likvidumą ir būtų daromas didelis neigiamas poveikis Europos rinkų efektyvumui. Be to, paprastai rinkos formuotojai neturi reikšmingų trumpųjų pozicijų, nebent labai trumpam. Šią išimtį numatyta taikyti įvairiai rinkos formavimo veiklai. Tačiau ši išimtis netaikoma prekybai savo sąskaita, t. y. jai taikomos visos šio pasiūlymo nuostatos. Kompetentingos institucijos turi gauti pranešimus iš asmenų, pageidaujančių naudotis šia išimtimi, ir gali jiems uždrausti naudotis išimtimi, jei jie netenkina atitinkamų išimties taikymo kriterijų. Kompetentingos institucijos taip pat gali prašyti iš asmens, kuris naudojasi išimtimi, pateikti išsamesnę informaciją.

Išimtis numatyta ir maklerių vykdomoms pirminės rinkos operacijoms, kuriomis siekiama padėti valstybės skolos vertybinių popierių emitentams arba taikomos stabilizavimo sistemos pagal Piktnaudžiavimo rinka direktyvą. Tai, kaip ir rinkos formavimas, yra teisėtos funkcijos, svarbios užtikrinant tinkamą pirminių rinkų veikimą.

4.3.5. *Intervenciniai įgaliojimai. 16–25 straipsniai*

Pasiūlymuose pripažįstama, kad išskirtinėmis aplinkybėmis kompetentingoms institucijoms gali tapti būtina uždrausti arba apriboti skolintų vertybinių popierių pardavimą, kuris šiaip būtų teisėtas arba dėl kurio kiltų nedidelė rizika. Pasiūlyme nustatyta, kad vykstant neigiamiems pokyčiams, kai kurioje nors valstybėje narėje arba Europos Sąjungoje kyla didelė grėsmė finansiniam stabilumui arba pasitikėjimui rinka, kompetentingoms institucijoms reikėtų suteikti laikinus įgaliojimus reikalauti didesnio skaidrumo, nustatyti skolintų vertybinių popierių pardavimo ir kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių apribojimus arba apriboti fizinių arba juridinių asmenų galimybę sudaryti išvestinių priemonių sandorius. Šie įgaliojimai apima įvairias priemones. Pasiūlymais bandoma kiek įmanoma suderinti įgaliojimus ir įgaliojimų naudojimo sąlygas bei procedūras.

Kai dėl neigiamo pokyčio arba įvykio kyla grėsmė finansiniam stabilumui arba pasitikėjimui rinka daugiau nei vienoje valstybėje narėje arba jis turi kitą tarpvalstybinį poveikį, svarbu, kad kompetentingos institucijos išsamiai konsultuotųsi ir glaudžiai bendradarbiautų. Pasiūlyme nustatyti įvairūs procedūriniai reikalavimai, kuriais siekiama užtikrinti, kad kitoms kompetentingoms institucijoms būtų pranešta, jei kuri nors kompetentinga institucija ketina imtis išskirtinių su skolintų vertybinių popierių pardavimu susijusių priemonių. Tokiomis aplinkybėmis Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai (EVPRI) suteikiamas pagrindinis koordinavimo vaidmuo stengiantis užtikrinti kompetentingų institucijų veiksmų nuoseklumą. EVPRI ne tik koordinuos kompetentingų valdžios institucijų priemones, bet ir užtikrins, kad tokios priemonės būtų imamosi tik tada, kai būtina ir laikantis proporcingumo principo. EVPRI privalo pateikti nuomonę apie bet kokią pasiūlytą priemonę.

Taikydamos šias priemones, nacionalinės reguliavimo institucijos galėtų greitai reaguoti išskirtinėmis aplinkybėmis ir užtikrinti nuoseklumą. EVPRI užtikrintų, kad, susidarius tarpvalstybinį poveikį turinčiai padėčiai, būtų taikomas kuo vienesnis požiūris ir kartu mažinama reguliacinio arbitražo ir rinkų nestabilumo galimybė.

Kompetentingų institucijų įgaliojimai apriboti skolintų vertybinių popierių pardavimą, kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo ir kitus sandorius apima

laikinas priemonės (paprastai iki trijų mėnesių) tiek, kiek būtina išskirtinėmis aplinkybėmis. Jei laikomasi naudojimosi įgaliojimu sąlygų ir procedūrinių reikalavimų, šios priemonės taikymą kaskart galima pratęsti trijų mėnesių laikotarpiui. EVPRI privalo pateikti nuomonę ir užtikrinti, kad kiekvienas pratęsimas būtų pagrįstas.

Siekiant užtikrinti nuoseklų intervencinių įgaliojimų taikymą, Komisijai suteikiamas įgaliojimas deleguotaisiais teisės aktais išsamiau apibrėžti kriterijus ir veiksnius, į kuriuos kompetentingos institucijos ir EVPRI privalo atsižvelgti nustatydamos, kada dėl neigiamų įvykių arba pokyčių atsiranda didelė grėsmė finansiniam stabilumui arba pasitikėjimui rinka.

Labai kritus kurios nors finansinės priemonės kainai, kompetentingoms institucijoms suteikiamas įgaliojimas nustatyti labai trumpą šios skolintos priemonės pardavimo draudimą arba kitaip apriboti sandorius, siekiant užkirsti nevaldomą kainos mažėjimą. Tokiu grandinės pertraukimo įgaliojimu kompetentingoms institucijoms būtų suteikta galimybė prireikus labai trumpam įsikišti ir užtikrinti, kad dėl skolintų vertybinių popierių pardavimo nevaldomai nekristų susijusios finansinės priemonės kaina. Šis įgaliojimas būtų suteikiamas pagal objektyvius kriterijus, todėl nereikėtų įvertinti, ar atsirado didelė grėsmė finansų stabilumui arba pasitikėjimui rinka.

Be to, nors pasiūlyme daroma prielaida, kad dažnai kompetentingos institucijos turi geriausias sąlygas imtis pirmųjų išskirtinės padėties, kai kyla grėsmė finansiniam stabilumui arba pasitikėjimui rinka, gerinimo veiksmų ir tokiais atvejais suteikia Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai svarbų koordinavimo vaidmenį, jame Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai taip pat suteikiami įgaliojimai tokiomis aplinkybėmis imtis laikinų priemonių. Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai suteikiamas įgaliojimas imtis priemonių, kai susidariusios aplinkybės turi tarpvalstybinį poveikį, o kompetentingos institucijos tinkamai nesumažino grėsmės. EVPRI gali imtis tos pačios rūšies priemonių kaip ir kompetentingos institucijos. Tokiais atvejais EVPRI privalo įspėti kompetentingas institucijas ir rinkos dalyvius. Esant nenuoseklumui, tokiomis aplinkybėmis bet kokios EVPRI priemonės būtų viršesnės už kompetentingų institucijų priemones.

Numatyti įgaliojimai apibrėžia EVPRI įgaliojimus skolintų vertybinių popierių pardavimo atžvilgiu ir nepažeidžia Reglamente [EVPRI .../2010] nustatytų EVPRI bendrųjų įgaliojimų.

3.3.6. Įgaliojimai ir sankcijos. 26–35 straipsniai

Pasiūlyme kompetentingoms institucijoms suteikiami visi įgaliojimai, kurių reikia siekiant užtikrinti taisyklių vykdymą. Pvz., įgaliojimai apima galimybę susipažinti su dokumentais, teisę gauti informaciją iš fizinių arba juridinių asmenų ir imtis taisyklių vykdymo užtikrinimo veiksmų.

Atskirais atvejais kompetentingoms institucijoms suteikiamas įgaliojimas iš fizinių arba juridinių asmenų prašyti pateikti išsamesnę informaciją apie kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorio sudarymo tikslą ir jį patvirtinančią informaciją.

Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai taip pat suteikiamas įgaliojimas tirti konkrečius su skolintų vertybinių popierių pardavimu susijusius klausimus arba praktiką ir skelbti ataskaitą su tyrimo išvadomis.

Kai kurios priemonės gali apimti fizinių arba juridinių asmenų stebėseną ir sprendimų vykdymą jų atžvilgiu ne Sąjungoje, todėl ES reguliavimo institucijas reikėtų skatinti sudaryti bendradarbiavimo susitarimus su reguliavimo institucijomis trečiosiose šalyse, kuriose prekiaujama ES akcijomis arba valstybės obligacijomis ir susijusiomis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis. Tuomet būtų lengviau keistis informacija ir užtikrinti įsipareigojimų vykdymą, o išskirtinėmis aplinkybėmis, kai kyla didelė grėsmė finansiniam stabilumui ir pasitikėjimui rinka Sąjungoje, tai padėtų trečiųjų šalių reguliavimo institucijoms imtis panašių priemonių. EVPRI turėtų atlikti tam tikrą vaidmenį koordinuojant bendradarbiavimo susitarimų rengimą ir keitimąsi iš trečiųjų šalių reguliavimo institucijų gauta informacija.

Pasiūlyme iš valstybių narių reikalaujama numatyti administracinių priemonių, sankcijų ir piniginių priemonių, kurios būtinos užtikrinant šio pasiūlymo įgyvendinimą ir vykdymą, taisykles.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi poveikio Sąjungos biudžetui.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**dėl skolintų vertybinių popierių pardavimo ir tam tikrų kredito įsipareigojimų neįvykdymo
apsikeitimo sandorių aspektų**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą¹³,

teisės akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹⁴,

atsižvelgdami į Europos centrinio banko nuomonę,

sprendami pagal įprastą teisėkūros procedūrą,

kadangi:

- (1) 2008 m. rugsėjo mėn. per finansų krizės piką kai kurių valstybių narių ir Jungtinių Amerikos Valstijų kompetentingos institucijos patvirtino ypatingas priemones, siekdamos apriboti arba uždrausti kai kurių arba visų skolintų vertybinių popierių pardavimą. Jos veikė, atsižvelgdamos į susirūpinimą, kad didelio finansinio nestabilumo laikotarpiu dėl skolintų vertybinių popierių pardavimo gali labiau įsisukti akcijų kainų mažėjimo spiralė, ypač finansų įstaigų, todėl galiausiai gali kilti grėsmė šių įstaigų gyvybingumui ir atsirasti sisteminė rizika. Valstybės narės patvirtino skirtingas priemones, nes Sąjunga neturi konkrečios teisės aktų sistemos, taikytinos sprendžiant skolintų vertybinių popierių pardavimo problemas.
- (2) Todėl, siekiant užtikrinti vidaus rinkos veikimą, gerinti jos, ypač finansų rinkų, veikimo sąlygas ir užtikrinti aukštą vartotojų ir investuotojų apsaugos lygį, reikėtų nustatyti bendrą su skolintų vertybinių popierių pardavimu ir kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandoriais susijusią reikalavimų ir įgaliojimų sistemą ir užtikrinti geresnį valstybių narių veiklos koordinavimą ir nuoseklumą, kai reikia imtis priemonių išskirtinėmis aplinkybėmis. Būtina

¹³ OL C [...], [...], p. [...].

¹⁴ OL C [...], [...], p. [...].

derinti skolintų vertybinių popierių pardavimo sistemą ir kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikaitimo sandorių tam tikrus aspektus, siekiant išvengti, kad vidaus rinkai nebūtų sudaroma kliūčių, nes tikėtina, kad valstybės narės ir toliau imsis skirtingų priemonių.

- (3) Tikslinga ir būtina pateikti nuostatas teisine reglamento forma, nes kai kuriomis nuostatomis nustatomi tiesioginiai įpareigojimai privačioms šalims pateikti ir atskleisti informaciją apie grynąsias trumpąsias pozicijas, susijusias su tam tikromis priemonėmis ir nesutartų pasiskolinti vertybinių popierių pardavimu. Reglamento reikia ir norint suteikti Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai (EVPRI), įsteigtai Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. [.../...] ¹⁵, įgaliojimus koordinuoti kompetentingų institucijų priemones arba pačiai imtis priemonių.
- (4) Siekiant panaikinti dabartinį nenuoseklumą, kai kelios valstybės narės imasi skirtingų priemonių, ir apriboti kompetentingų institucijų galimybę imtis skirtingų priemonių, svarbu darniai mažinti galimą riziką, kylančią dėl skolintų vertybinių popierių pardavimo ir kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikaitimo sandorių. Nustatytinais reikalavimais reikėtų mažinti nustatytą riziką, pernelyg nemažinant skolintų vertybinių popierių pardavimo naudos rinkų kokybei ir efektyvumui.
- (5) Reglamento taikymo sritis turėtų būti kuo platesnė, kad būtų numatyta prevencinė sistema, naudotina išskirtinėmis aplinkybėmis. Ši sistema turėtų apimti visas finansines priemones, bet ja reikėtų numatyti proporcingą atsaką į riziką, galinčią kilti dėl įvairių skolintų priemonių pardavimo. Todėl kompetentingoms institucijoms ir EVPRI reikėtų suteikti įgaliojimą tik išskirtinėmis aplinkybėmis imtis priemonių dėl visų rūšių finansinių priemonių, viršijant nuolatines priemones, kurios taikomos tik tam tikrų rūšių finansinėms priemonėms, kai kyla aiškiai nustatyta rizika, kurią šiomis priemonėmis reikia mažinti.
- (6) Didesnis skaidrumas dėl konkrečių finansinių priemonių reikšmingų grynujų trumpųjų pozicijų tikriausiai bus naudingas ir reguliavimo institucijoms, ir rinkos dalyviams. Akcijoms, kuriomis leista prekiauti prekybos vietose Sąjungoje, reikėtų nustatyti dviejų trečdalių modelį, kuriuo būtų užtikrintas didesnis tinkamo lygmens reikšmingų grynujų trumpųjų akcijų pozicijų skaidrumas. Pasiekus žemesnę ribą, apie poziciją turėtų būti privačiai pranešama susijusioms reguliavimo institucijoms, kad jos galėtų stebėti ir, jei būtina, tirti skolintų vertybinių popierių pardavimą, dėl kurio gali atsirasti sisteminė rizika arba kuriuo gali būti piktnaudžiaujama; pasiekus aukštesnę ribą, informaciją apie pozicijas reikėtų viešai atskleisti rinkai, kad kitiems rinkos dalyviams būtų teikiama naudinga informacija apie reikšmingas pavienes skolintų akcijų pardavimo pozicijas.
- (7) Atskleidžiant informaciją apie reikšmingas grynąsias trumpąsias pozicijas, susijusias su valstybės skolos vertybiniais popieriais, reguliavimo institucijoms būtų teikiama svarbi informacija, į kurią atsižvelgdamos jos galėtų geriau stebėti, ar dėl tokių pozicijų iš tikrųjų neatsiranda sisteminė rizika ir ar jomis nepiktnaudžiaujama. Todėl reikėtų numatyti, kad reguliavimo institucijoms būtų pranešama apie reikšmingas grynąsias trumpąsias pozicijas, susijusias su valstybės skolos vertybiniais popieriais Sąjungoje. Toks reikalavimas turėtų apimti tik privatų informacijos atskleidimą reguliavimo institucijoms, nes informaciją apie tokias priemones skelbiant rinkai galima neigiamai paveikti valstybės skolos vertybinių popierių rinkas, kurių likvidumas ir taip sumažintas. Bet koks reikalavimas turėtų apimti pranešimą apie

¹⁵

OL L [...], [...], p. [...].

reikšmingas pozicijas valstybės emitentų atžvilgiu, įgytas naudojant kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorius.

- (8) Reikalavimus dėl pranešimo apie valstybės skolos vertybinius popierius reikėtų taikyti skolos vertybiniams popieriams, kuriuos išleido Sąjunga ir valstybės narės, įskaitant visas ministerijas, departamentus, centrinius bankus, agentūras arba žinybas, kurios išleidžia skolos vertybinius popierius valstybės narės vardu, išskyrus skolos vertybinius popierius išleidžiančias regionines arba pusiau valstybines įstaigas.
- (9) Siekiant užtikrinti išsamų ir veiksmingą skaidrumo reikalavimą, svarbu įtraukti ne tik tas trumpąsias pozicijas, kurios atsiranda prekiaujant akcijomis arba valstybės skolos vertybiniais popieriais prekybos vietose, bet ir tas, kurios atsiranda prekiaujant ne prekybos vietose, ir ekonomines grynąsias trumpąsias pozicijas, atsirandančias naudojant išvestines finansines priemones.
- (10) Kad bet koks skaidrumo režimas būtų naudingas reguliavimo institucijoms ir rinkai, pagal jį reikėtų teikti išsamią ir tikslią informaciją apie fizinio arba juridinio asmens pozicijas. Ypač teikiant informaciją reguliavimui arba rinkai reikėtų atsižvelgti ir į trumpąsias, ir į ilgąsias pozicijas, kad būtų galima pateikti vertingą informaciją apie grynąją trumpąją fizinio arba juridinio asmens akcijų, valstybės skolos vertybinių popierių ir kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių poziciją.
- (11) Apskaičiuojant trumpąją arba ilgąją poziciją, reikėtų atsižvelgti į bet kokią ekonominę fizinio arba juridinio asmens interesą, susijusį su išleistu įmonės akciniu kapitalu arba valstybės narės (arba Sąjungos) išleistu valstybės skolos vertybiniu popieriumi. Ypač reikėtų atsižvelgti į interesą, kuris tiesiogiai arba netiesiogiai įgytas naudojant išvestines finansines priemones, pvz., pasirinkimo ir ateities sandorius, sutartis dėl kainų skirtumų bei pirkimo ir pardavimo kainų skirtumo lažybų (angl. *spread bet*) sandorius, susijusius su akcijomis arba valstybės skolos vertybiniais popieriais. Jei pozicijos susijusios su valstybės skolos vertybiniais popieriais, reikėtų atsižvelgti ir į kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorius, susijusius su valstybės skolos vertybinių popierių emitentais.
- (12) Be informacijos apie grynąsias trumpąsias akcijų pozicijas atskleidimo skaidrumo režimo, reikėtų nustatyti reikalavimą ženklini prekybos vietose vykdomus skolintų vertybinių popierių pardavimo pavedimus, kad būtų teikiama papildoma informacija apie prekybos vietose vykdomo skolintų akcijų pardavimo mastą. Informaciją apie skolintų vertybinių popierių pardavimo pavedimus turėtų sujungti prekybos vietos valdytojas, o jos santrauką reikėtų skelbti bent kartą per dieną, siekiant padėti kompetentingoms institucijoms ir rinkos dalyviams stebėti skolintų vertybinių popierių pardavimo lygius.
- (13) Kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių pirkimą neturint ilgosios pagrindinio valstybės skolos vertybinio popieriaus pozicijos ekonominiu požiūriu galima prilyginti pagrindinės skolos priemonės trumposios pozicijos įgijimui. Todėl apskaičiuojant grynąją trumpąją poziciją valstybės skolos vertybinių popierių atžvilgiu reikėtų įtraukti kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorius, susijusius su valstybės skolos vertybinio popieriaus emitento įsipareigojimu. Į kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių poziciją reikėtų atsižvelgti ne tik nustatant, ar fizinis arba juridinis asmuo turi reikšmingą grynąją trumpąją poziciją, susijusią su valstybės skolos vertybiniais popieriais, apie kurią reikia pranešti kompetentingai institucijai, bet ir ar jis turi reikšmingą nepadengtą kredito

įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorio poziciją, susijusią su valstybės skolos vertybinių popierių emitentu, apie kurią reikia pranešti institucijai.

- (14) Siekiant užtikrinti nuolatinę pozicijų stebėseną, skaidrumo įpareigojimai taip pat turėtų apimti informacijos pranešimą arba atskleidimą, kai pasikeitusi grynoji trumpoji pozicija tampa didesnė arba mažesnė už tam tikras ribas.
- (15) Siekiant užtikrinti veiksmingumą, svarbu, kad skaidrumo įpareigojimai būtų taikomi neatsižvelgiant į fizinio arba juridinio asmens buvimo vietą, įskaitant tuos atvejus, kai fizinis arba juridinis asmuo yra ne Sąjungoje, bet turi reikšmingą grynąją trumpąją poziciją įmonėje, kurios akcijomis leista prekiauti prekybos vietoje Sąjungoje, arba grynąją trumpąją valstybės narės arba Sąjungos išleisto valstybės skolos vertybinio popieriaus poziciją.
- (16) Kartais manoma, kad dėl nesutartų pasiskolinti akcijų ir valstybės skolos vertybinių popierių pardavimo gali padidėti neatsiskaitymo ir nestabilumo rizika. Siekiant mažinti šią riziką, tikslinga taikyti proporcingus apribojimus nesutartų pasiskolinti vertybinių popierių pardavimui. Išsamiais apribojimais reikėtų atsižvelgti į įvairius susitarimus, šiuo metu sudaromus parduodant sutartus pasiskolinti vertybinius popierius. Taip pat tikslinga įtraukti reikalavimus prekybos vietoms dėl supirkimo procedūrų ir baudų už neatsiskaitytus šių priemonių sandorius. Supirkimo procedūrų ir su pavėluotu atsiskaitymu susijusiais reikalavimais reikėtų nustatyti pagrindinius atsiskaitymo drausmės standartus.
- (17) Priemonėmis, susijusiomis su valstybės skolos vertybiniais popieriais ir valstybės kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandoriais, įskaitant didesnę skaidrumą ir nesutartų pasiskolinti vertybinių popierių pardavimo apribojimus, reikėtų nustatyti proporcingus reikalavimus ir kartu išvengti neigiamo poveikio valstybės obligacijų rinkų ir valstybės obligacijų atpirkimo rinkų likvidumui.
- (18) Vis dažniau akcijomis leidžiama prekiauti įvairiose prekybos vietose Sąjungoje ir ne Sąjungoje. Be to, daug didelių ne Sąjungoje įsikūrusių įmonių akcijomis leidžiama prekiauti Sąjungos prekybos vietose. Siekiant efektyvumo, tam tikrų informacijos pranešimo ir atskleidimo reikalavimų tikslinga netaikyti vertybiniais popieriais, jei pagrindinė tos finansinės priemonės prekybos vieta yra ne Sąjungoje.
- (19) Rinkos formavimo veikla labai svarbi užtikrinant Sąjungos rinkų likvidumą, o rinkos formuotojai turi įgyti trumpąsias pozicijas, kad galėtų vykdyti šią funkciją. Nustačius reikalavimus tokiai veiklai būtų labai sumažintos rinkos formuotojų galimybės užtikrinti likvidumą ir būtų daromas didelis neigiamas poveikis Sąjungos rinkų efektyvumui. Be to, rinkos formuotojai retai turi reikšmingų trumpųjų pozicijų, nebent labai trumpam. Todėl tokia veikla užsiimantiems fiziniams arba juridiniams asmenims tikslinga netaikyti reikalavimų, kuriais būtų mažinamos jų galimybės atlikti šią funkciją ir kuriais dėl to būtų daromas neigiamas poveikis Sąjungos rinkoms. Siekiant nustatyti lygiaverčius trečiosios šalies subjektus, būtina taikyti trečiosios šalies rinkų lygiavertiškumo vertinimo procedūrą. Šią išimtį reikėtų taikyti įvairių rūšių rinkos formavimo veiklai, išskyrus prekybą savo sąskaita. Išimtį tikslinga taikyti ir tam tikroms pirminės rinkos operacijoms, pvz., susijusioms su valstybės skolos vertybiniais popieriais ir stabilizavimo sistemomis, nes šia svarbia veikla galima didinti rinkų veikimo efektyvumą. Kompetentingoms institucijoms reikėtų pranešti apie naudojamą išimtimis ir jos turėtų turėti įgaliojimą fiziniams arba juridiniams asmenims uždrausti naudotis išimtimi, jei jie netenkina atitinkamų išimties taikymo kriterijų. Be to, kompetentingos

institucijos turėtų turėti galimybę prašyti fizinio arba juridinio asmens pateikti informaciją, kad galėtų stebėti, kaip jis naudojasi išimtimi.

- (20) Vykstant neigiamiems pokyčiams, kai kurioje nors valstybėje narėje arba Sąjungoje kyla didelė grėsmė finansiniam stabilumui arba pasitikėjimui rinka, kompetentingos institucijos turėtų turėti intervencinius įgaliojimus reikalauti didesnio skaidrumo arba nustatyti laikinus skolintų vertybinių popierių pardavimo, kredito išsipareigojimų neįvykdymo apsikaitimo arba kitų sandorių apribojimus, siekdamos užkirsti kelią nevaldomam finansinės priemonės kainos mažėjimui. Tokių priemonių gali reikėti imtis dėl įvairiausių neigiamų įvykių arba pokyčių, įskaitant ne tik finansinius ar ekonominius įvykius, bet ir, pvz., gaivalines nelaimes arba teroro aktus. Be to, kai kurie neigiami įvykiai arba pokyčiai, dėl kurių būtina imtis priemonių, gali vykti tik vienoje valstybėje narėje ir neturėti tarpvalstybinio poveikio. Įgaliojimai turėtų būtų pakankamai lankstūs, kad būtų galima veikti skirtingomis išskirtinėmis aplinkybėmis.
- (21) Nors kompetentingos institucijos paprastai turi geriausias galimybes stebėti rinkos sąlygas ir pirmiausia reaguoti į neigiamą įvykį arba pokytį, sprendamos, ar atsirado didelė grėsmė finansiniam stabilumui arba pasitikėjimui rinka ir ar būtina imtis priemonių šiai padėčiai gerinti, reikėtų kuo geriau suderinti įgaliojimus ir naudojimosi jais sąlygas ir procedūras.
- (22) Labai kritus finansinės priemonės kainai prekybos vietoje, kompetentinga institucija turėtų taip pat turėti galimybę laikinai apriboti atitinkamos skolintos finansinės priemonės pardavimą toje prekybos vietoje, kad prireikus galėtų skubiai įsikišti, siekdama užtikrinti, kad 24 valandų laikotarpiu nevaldomai nekristų atitinkamos finansinės priemonės kaina.
- (23) Kai neigiamas įvykis arba pokytis susidaro daugiau nei vienoje valstybėje narėje arba turi kitą tarpvalstybinį poveikį, svarbu, kad kompetentingos institucijos išsamiai konsultuotųsi ir glaudžiai bendradarbiautų. Tokiomis aplinkybėmis EVPRI turėtų imtis pagrindinio koordinavimo vaidmens ir siekti užtikrinti kompetentingų institucijų veiksmų nuoseklumą. Atlikti tokį vaidmenį padės EVPRI sudėtis, t. y. tai, kad joje bus atstovaujama kompetentingoms institucijoms.
- (24) EVPRI turėtų ne tik koordinuoti kompetentingų institucijų priemones, bet ir užtikrinti, kad kompetentingos institucijos priemonių imtųsi tik tada, kai būtina, ir laikydamasi proporcingumo principo. Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai reikėtų suteikti įgaliojimą teikti kompetentingoms institucijoms nuomones dėl naudojimosi intervenciniais įgaliojimais.
- (25) Nors kompetentingos institucijos dažnai turi geriausias galimybes stebėti ir sparčiai reaguoti į neigiamą įvykį arba pokytį, EVPRI taip pat turėtų turėti įgaliojimą pati imtis priemonių, kai skolintų vertybinių popierių pardavimas ir kita susijusi veikla kelia grėsmę metodiskam finansų rinkų veikimui ir vientisumui arba visos Sąjungos finansų sistemos ar jos dalies stabilumui, kai tai turi tarpvalstybinį poveikį ir kompetentingos institucijos nesiėmė pakankamų šios grėsmės mažinimo priemonių. EVPRI, kai tik įmanoma, turėtų konsultuotis su Europos sisteminės rizikos valdyba ir kitomis susijusiomis institucijomis, kai priemonė gali turėti įtaką ne tik finansų rinkoms, kaip gali atsitikti su biržos prekių išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, kuriomis apdraudžiamos fizinės pozicijos. (26) Pagal šį reglamentą nustatyti EVPRI įgaliojimai išskirtinėmis aplinkybėmis apriboti skolintų vertybinių popierių pardavimą ir kitą susijusią veiklą pagrįsti Reglamento .../.... [EVPRI] 6a straipsnio 5 dalyje nustatytais įgaliojimais. EVPRI suteikti įgaliojimai išskirtinėmis aplinkybėmis neturėtų pažeisti EVPRI įgaliojimų kritinės padėties atvejais pagal Reglamento .../.... [EVPRI reglamentas] 10 straipsnį. Visų pirma EVPRI turėtų turėti galimybę priimti atskirus sprendimus, kuriais iš kompetentingų

institucijų reikalaujama imtis priemonių, arba atskirus finansų rinkos dalyviams skirtus sprendimus pagal 10 straipsnį.

- (27) Kompetentingų institucijų ir EVPRI intervenciniai įgaliojimai apriboti skolintų vertybinių popierių pardavimą, kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo ir kitus sandorius turėtų būti tik laikini ir jais reikėtų naudotis tik tiek laiko ir tokiu mastu, kiek būtina mažinant konkrečią grėsmę.
- (28) Naudojant kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorius gali kilti specifinė rizika, todėl kompetentingos institucijos turi atidžiai stebėti tokius sandorius. Visų pirma kompetentingos institucijos turėtų turėti įgaliojimą išskirtiniais atvejais iš fizinių arba juridinių asmenų, sudarančių tokius sandorius, prašyti pateikti informaciją apie šio sandorio sudarymo tikslą.
- (29) Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai reikėtų suteikti bendrąjį įgaliojimą tirti su skolintų vertybinių popierių pardavimu arba kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių naudojimu susijusį klausimą ar praktiką, kad ji įvertintų, ar dėl šio klausimo arba praktikos nekyla galima grėsmė finansiniam stabilumui arba pasitikėjimui rinka. Atlikusi tokią tyrimą, EVPRI turėtų paskelbti ataskaitą su jo išvadomis.
- (30) Kai kurios priemonės gali būti taikomos fiziniams arba juridiniams asmenims arba veiklai ne Sąjungoje, todėl būtina, kad tam tikromis aplinkybėmis kompetentingos institucijos bendradarbiautų su trečiųjų šalių institucijomis. Todėl kompetentingos institucijos turėtų sudaryti susitarimus su trečiųjų šalių institucijomis. EVPRI turėtų koordinuoti tokių bendradarbiavimo susitarimų rengimą ir kompetentingų institucijų keitimąsi iš trečiųjų šalių gauta informacija.
- (31) Šiuo reglamentu laikomasi pagrindinių teisių ir principų, kurie visų pirma pripažinti Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ypač teisės į asmens duomenų apsaugą, pripažintos Sutarties 16 straipsnyje ir Chartijos 8 straipsnyje. Visų pirma su reikšmingomis grynosiomis trumposiomis pozicijomis susijęs skaidrumas, įskaitant viešą informacijos atskleidimą, kaip numatyta šiuo reglamentu, yra būtinas dėl finansų rinkos stabilumo ir investuotojų apsaugos priežasčių. Šis skaidrumas reguliavimo institucijoms sudarys sąlygas stebėti skolintų vertybinių popierių pardavimo naudojimą piktnaudžiavimo tikslais ir pasekmes tinkamam rinkų veikimui. Be to, šis skaidrumas gali padėti išvengti informacijos asimetrijos užtikrinant, kad visi rinkos dalyviai būtų pakankamai informuojami apie tai, kaip skolintų vertybinių popierių pardavimas veikia kainas. Visais atvejais keisdamosi informacija arba ją perduodamos, kompetentingos institucijos turėtų laikytis 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo¹⁶ nustatytų asmens duomenų perdavimo taisyklių. Visais atvejais keisdamosi informacija arba ją perduodama, EVPRI turėtų laikytis 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo¹⁷, kuris turėtų būti visapusiškai taikomas asmens duomenų tvarkymui šio reglamento tikslais, nustatytų asmens duomenų perdavimo taisyklių.

¹⁶ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

¹⁷ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

- (32) Valstybės narės turėtų nustatyti už šio reglamento nuostatų pažeidimus taikytinų sankcijų taisykles ir užtikrinti jų įgyvendinimą. Šios sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasios.
- (33) Šiam reglamentui įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti tvirtinamos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką¹⁸.
- (34) Komisijai reikėtų suteikti įgaliojimus priimti deleguotuosius teisės aktus pagal Sutarties 290 straipsnį. Deleguotuosius teisės aktus pirmiausia reikėtų priimti dėl išsamios informacijos, susijusios su trumpųjų pozicijų apskaičiavimu, kai fizinis arba juridinis asmuo turi nepadengtą kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorio poziciją, informacijos pranešimo arba atskleidimo ribomis ir kriterijų bei veiksmų, pagal kuriuos nustatoma, kada dėl neigiamo įvykio arba pokyčio atsiranda didelė grėsmė finansiniam stabilumui arba pasitikėjimui rinka valstybėje narėje arba Sąjungoje, papildomu patikslinimu.
- (35) Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai turėtų pateikti ataskaitą, kurioje būtų įvertintas numatytų ribų, kurias pažeidus būtina pateikti informaciją arba viešai ją atskleisti, tinkamumas, grynųjų trumpųjų pozicijų skaidrumo apribojimų ir reikalavimų taikymas ir ar tikslinga nustatyti kokius nors kitus skolintų vertybinių popierių pardavimo arba kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių apribojimus arba sąlygas.
- (36) Nors nacionalinės kompetentingos institucijos turi geresnes sąlygas stebėti rinkos pokyčius ir geriau juos išmano, bendrą su skolintų vertybinių popierių pardavimu ir kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandoriais susijusių problemų poveikį galima visapusiškai įvertinti tik Sąjungos lygmeniu. Todėl šio reglamento tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu; laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.
- (37) Kai kurios valstybės narės jau yra nustačiusios skolintų vertybinių popierių pardavimo apribojimus, o tam, kad būtų galima tinkamai taikyti nustatytiną sistemą, reikia priimti numatomus deleguotuosius teisės aktus ir privalomus techninius standartus, todėl būtina palikti pakankamai laiko,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis Taikymo sritis

Šis reglamentas taikomas šioms finansinėms priemonėms:

¹⁸ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

- (1) finansinėms priemonėms, kuriomis leista prekiauti Sąjungos prekybos vietose, įskaitant priemones, kuriomis prekiaujama ne prekybos vietose;
- (2) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/39/EB¹⁹ I priedo C skirsnio 4–10 punktuose nurodytoms išvestinėms finansinėms priemonėms, susijusioms su 1 punkte nurodyta finansine priemone arba 1 punkte nurodytos finansinės priemonės emitentu, įskaitant išvestines finansines priemones, kuriomis prekiaujama ne prekybos vietose;
- (3) valstybės narės arba Sąjungos išleistoms skolos finansinėms priemonėms ir Direktyvos 2004/39/EB I priedo C skirsnio 4–10 punktuose nurodytoms išvestinėms finansinėms priemonėms, susijusioms su tokiais valstybės narės arba Sąjungos išleistomis skolos finansinėmis priemonėmis arba valstybės narės arba Sąjungos įsipareigojimu.

2 straipsnis **Apibrėžtys**

1. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:
 - a) įgaliotasis pirminis makleris – fizinis arba juridinis asmuo, pasirašęs susitarimą su valstybės skolos vertybinių popierių emitentu, pagal kurį šis fizinis arba juridinis asmuo įsipareigoja būti su to emitento išleistais skolos vertybiniais popieriais susijusių pirminės ir antrinės rinkos operacijų vykdytoju;
 - b) pagrindinė sandorio šalis – subjektas, kuris teisinėmis priemonėmis užima sandorio šalių tarpininko padėtį vienoje arba daugiau finansų rinkų ir taip tampa pirkėju iš visų pardavėjų ir pardavėju visiems pirkėjams, ir kuris yra atsakingas už tarpuskaitos sistemos veikimą;
 - c) kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandoris – išvestinių finansinių priemonių sandoris, kurio viena šalis moka mokestį kitai šaliai už kompensaciją arba mokėjimą pagrindinio subjekto įsipareigojimų neįvykdymo arba su tuo pagrindiniu subjektu susijusio kredito įvykio atveju, ir bet kuris kitas išvestinių finansinių priemonių sandoris, turintis panašų ekonominį poveikį;
 - d) finansinė priemonė – bet kuri priemonė, nurodyta Direktyvos 2004/39/EB I priedo C skirsnyje;
 - e) reguliuojamos rinkos, investicinės įmonės, veikiančios daugiašalėje prekybos sistemoje, arba bet kurios kitos investicinės įmonės buveinės valstybė narė – tos reguliuojamos rinkos arba investicinės įmonės buveinės valstybė narė, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 20 punkte;
 - f) investicinė įmonė – investicinė įmonė, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte;

¹⁹ OL L 145, 2004 4 30, p. 1.

- g) valstybės skolos vertybinis popierius – skolos finansinė priemonė, kurią išleido Sąjunga arba valstybė narė, įskaitant visas valstybės narės ministerijas, departamentus, centrinį banką, agentūras ir žinybas;
- h) išleistas akcinis kapitalas (kai kalbama apie įmonę) – visos įmonės išleistos paprastosios ir bet kurios privilegijuotosios akcijos, išskyrus konvertuojamuosius skolos vertybinius popierius;
- i) išleisti valstybės skolos vertybiniai popieriai:
 - i) kai kalbama apie valstybę narę – bendra neišpirktų valstybės narės arba bet kurios jos ministerijos, departamento, centrinio banko, agentūros arba žinybos išleistų valstybės skolos vertybinių popierių vertė;
 - ii) kai kalbama apie Sąjungą – bendra neišpirktų Sąjungos išleistų valstybės skolos vertybinių popierių vertė;
- j) vietos įmonė – įmonė, nurodyta Direktyvos 2004/39/EB 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte, prekiaujanti kitų rinkos narių sąskaita arba nustatanti jiems kainas;
- k) rinkos formavimo veikla – 15 straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla;
- l) daugiašalė prekybos sistema (DPS) – daugiašalė sistema, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 15 punkte;
- m) pagrindinė prekybos vieta (kai kalbama apie akciją) – tos akcijos didžiausios apyvartos prekybos vieta;
- n) reguliuojama rinka – daugiašalė sistema, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte;
- o) atitinkama kompetentinga institucija:
 - i) kai kalbama apie valstybės narės išduotą valstybės skolos vertybinį popierių arba kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikaitimo sandorį, susijusį su valstybės narės įsipareigojimu – tos valstybės narės kompetentinga institucija;
 - ii) kai kalbama apie Sąjungos išduotą valstybės skolos vertybinį popierių arba kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikaitimo sandorį, susijusį su Sąjungos įsipareigojimu – tos jurisdikcijos, pagal kurią įsteigtas Europos finansinio stabilumo fondas, kompetentinga institucija;
 - iii) kai kalbama apie kitą finansinę priemonę, nenurodytą i arba ii punktuose – tos finansinės priemonės atžvilgiu kompetentinga institucija, apibrėžta Komisijos reglamento (EB) Nr. 1287/2006 2 straipsnio 7 dalyje ir nustatyta pagal to reglamento III skyrių;
 - iv) kai kalbama apie finansinę priemonę, kuri neištraukta į i, ii arba iii punktus – tos valstybės narės, kurioje pirmą kartą leista prekiauti finansine priemone prekybos vietoje, kompetentinga institucija;

- p) skolintos finansinės priemonės pardavimas (kai kalbama apie akciją arba skolos vertybinį popierių) – pardavimo susitarimo sudarymo metu pardavėjui nepriklausančios bet kokios akcijos arba bet kokio skolos vertybinio popieriaus pardavimas, įskaitant pardavimą, kai pardavimo susitarimo sudarymo metu pardavėjas yra pasiskolinęs arba susitaręs pasiskolinti akciją arba skolos vertybinį popierių, kad galėtų jį pateikti atsiskaitydamas;
 - q) prekybos diena – prekybos diena, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1287/2006 4 straipsnyje;
 - r) prekybos vieta – reguliuojama rinka arba daugiašalė prekybos sistema Sąjungoje;
 - s) akcijos apyvarta – apyvarta, apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1287/2006 2 straipsnio 9 dalyje.
2. Komisija, priimdama deleguotuosius teisės aktus pagal 36 straipsnį ir 37 ir 38 straipsniuose nustatytomis sąlygomis, gali priimti priemones, kuriomis patikslinamos 1 dalyje nustatytos apibrėžtys ir visų pirma nurodoma, kada laikoma, kad fiziniam arba juridiniam asmeniui priklauso finansinė priemonė taikant 1 dalies p punkte pateiktą skolintų vertybinių popierių pardavimo apibrėžtį.

3 straipsnis ***Trumposios ir ilgiosios pozicijos***

1. Šiame reglamente trumpoji pozicija, susijusi su išleistu akciniu įmonės kapitalu arba išleistais valstybės narės arba Sąjungos valstybės skolos vertybiniais popieriais, laikoma pozicija, kuri atsiranda vienu iš šių būdų:
- a) parduodant skolintą įmonės išleistą akciją arba valstybės narės arba Sąjungos išleistą skolos finansinę priemonę;
 - b) fiziniam arba juridiniam asmeniui sudarant sandorį, kuriuo sukuriamą finansinė priemonė, nenurodyta a punkte, arba kuris susijęs su tokia priemone, o sandorio tikslas arba vienas iš tikslų yra suteikti finansinį pranašumą tam fiziniam arba juridiniam asmeniui, jei sumažėtų šios akcijos arba skolos finansinės priemonės kaina arba vertė.
2. Šiame reglamente ilgoji pozicija, susijusi su išleistu akciniu įmonės kapitalu arba išleistais valstybės narės arba Sąjungos valstybės skolos vertybiniais popieriais, laikoma pozicija, kuri atsiranda vienu iš šių būdų:
- a) turint įmonės išleistą akciją arba valstybės narės arba Sąjungos išleistą skolos finansinę priemonę;
 - b) fiziniam arba juridiniam asmeniui sudarant sandorį, kuriuo sukuriamą finansinė priemonė, nenurodyta a punkte, arba kuris susijęs su tokia priemone, o sandorio tikslas arba vienas iš tikslų yra suteikti finansinį pranašumą tam fiziniam arba juridiniam asmeniui, jei padidėtų šios akcijos arba skolos finansinės priemonės kaina arba vertė.

3. 1 ir 2 dalyse apskaičiuojant su valstybės skolos vertybinių popierių susijusią trumpąją ir ilgąją poziciją įskaitomi visi kredito įsipareigojimų neįvykdymo apskaitinio sandorio, susiję su valstybės narės arba Sąjungos įsipareigojimu arba kredito įvykiu.
4. Šiame reglamente poziciją, likusią iš visų fizinio arba juridinio asmens trumpųjų pozicijų, susijusių su įmonės išleistu akciniu kapitalu, atėmus visas fizinio arba juridinio asmens ilgąsias pozicijas, susijusias su šiuo kapitalu, reikėtų laikyti grynąja trumpąja pozicija, susijusia su tos įmonės išleistu akciniu kapitalu.
5. Šiame reglamente poziciją, likusią iš visų fizinio arba juridinio asmens trumpųjų pozicijų, susijusių su valstybės narės arba Sąjungos išleistais valstybės skolos vertybiniais popieriais, atėmus visas fizinio arba juridinio asmens ilgąsias pozicijas, susijusias su tais pačiais skolos vertybiniais popieriais, reikėtų laikyti grynąja trumpąja pozicija, susijusia su išleistais valstybės narės arba Sąjungos valstybės skolos vertybiniais popieriais.
6. Pagal 1–5 dalis apskaičiuojama kiekvienos atskiros valstybės narės arba Sąjungos valstybės skola, net jei atskiri valstybės narės arba Sąjungos subjektai išleidžia valstybės skolos vertybinius popierius valstybės narės arba Sąjungos vardu.
7. Komisija, priimdama deleguotuosius teisės aktus pagal 36 straipsnį ir 37 ir 38 straipsniuose nustatytomis sąlygomis, tvirtina priemones, kuriomis patikslinama:
 - a) kada laikoma, kad taikant 2 dalį fizinis arba juridinis asmuo turi akciją arba skolos finansinę priemonę;
 - b) atvejai, kai fizinis arba juridinis asmuo turi grynąją trumpąją poziciją taikant 4 ir 5 dalis, ir pozicijos apskaičiavimo metodas;
 - c) pozicijų apskaičiavimo metodas taikant 3, 4 ir 5 dalis, kai įvairūs grupės subjektai turi ilgąsias arba trumpąsias pozicijas, arba su atskirais fondais susijusių lėšų valdymo veiklos atveju.

4 straipsnis

Nepadengta kredito įsipareigojimų neįvykdymo apskaitinio sandorio pozicija

1. Šiame reglamente laikoma, kad fizinis arba juridinis asmuo turi nepadengtą kredito įsipareigojimų neįvykdymo apskaitinio sandorio poziciją, susijusią su valstybės narės arba Sąjungos įsipareigojimu, jei kredito įsipareigojimų neįvykdymo apskaitinio sandoris nenaudojamas draudžiant nuo emitento įsipareigojimų neįvykdymo rizikos, kai fizinis arba juridinis asmuo turi ilgąją to emitento valstybės skolos vertybinių popierių poziciją arba bet kokią ilgąją emitento, kurio skolos vertybinių popierių kaina labai susijusi su valstybės narės arba Sąjungos įsipareigojimo kaina, skolos vertybinių popierių poziciją. Kredito įsipareigojimų neįvykdymo apskaitinio sandorio šalis, kuri privalo atlikti mokėjimą arba sumokėti kompensaciją įsipareigojimų neįvykdymo arba kredito įvykio atveju, susijusiu su pagrindiniu subjektu, dėl šio įpareigojimo neturi nepadengtos pozicijos taikant šią dalį.
2. Komisija, priimdama deleguotuosius teisės aktus pagal 36 straipsnį ir 37 ir 38 straipsniuose nustatytomis sąlygomis, tvirtina priemones, kuriomis patikslinama:

- a) atvejais, kuriais kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikaitimo sandoris laikomas draudimu nuo įsipareigojimų neįvykdymo rizikos taikant 1 dalį, ir nepadengtos kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikaitimo sandorių pozicijos apskaičiavimo taikant tą dalį metodus;
- b) pozicijų apskaičiavimo taikant 1 dalį metodus, kai įvairūs grupės subjektai turi ilgąsias arba trumpąsias, arba su atskirais fondais susijusių lėšų valdymo veiklos atveju.

II SKYRIUS

GRYNŲJŲ TRUMPŲJŲ POZICIJŲ SKAIDRUMAS

5 straipsnis

Pranešimas kompetentingoms institucijoms apie reikšmingas grynąsias trumpąsias akcijų pozicijas

1. Fizinis arba juridinis asmuo, turintis grynąją trumpąją poziciją, susijusią su įmonės, kurios akcijomis leista prekiauti prekybos vietoje, išleistu akciniu kapitalu, atitinkamai kompetentingai institucijai praneša, kai ši pozicija siekia atitinkamą 2 dalyje nurodytą pranešimo ribą arba jos nesiekia.
2. Atitinkama pranešimo riba yra 0,2 % susijusios įmonės išleisto akcinio kapitalo vertės ir kas 0,1 % už ją didesnė vertė.
3. Komisija, priimdama deleguotuosius teisės aktus pagal 36 straipsnį ir 37 ir 38 straipsniuose nustatytomis sąlygomis, gali keisti 2 dalyje nurodytas ribas atsižvelgdama į finansų rinkų pokyčius.

6 straipsnis

Skolintų vertybinių popierių pardavimo pavedimų ženklینimas prekybos vietoje

Prekybos vietoje, kurioje leista prekiauti akcijomis, nustatomos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad fiziniai arba juridiniai asmenys, atliekantys pavedimus toje prekybos vietoje, ženklintų pavedimus kaip skolintų vertybinių popierių pardavimo pavedimus, jei pardavėjas vykdo skolintos akcijos pardavimo sandorį. Prekybos vietoje bent kartą per dieną skelbiama informacijos apie pažymėtų skolintų vertybinių popierių pardavimo pavedimų kiekį santrauka.

7 straipsnis

Viešas informacijos apie grynąsias trumpąsias akcijų pozicijas atskleidimas

1. Fizinis arba juridinis asmuo, turintis grynąją trumpąją poziciją, susijusią su įmonės, kurios akcijomis leista prekiauti prekybos vietoje, išleistu akciniu kapitalu, visuomenei atskleidžia informaciją apie poziciją, kai ši pozicija siekia atitinkamą 2 dalyje nurodytą atskleidimo ribą arba jos nesiekia.
2. Atitinkama atskleidimo riba yra 0,5 % išleisto susijusios įmonės akcinio kapitalo vertės ir kas 0,1 % už ją didesnę vertę.
3. Komisija, priimdama deleguotuosius teisės aktus pagal 36 straipsnį ir 37 ir 38 straipsniuose nustatytomis sąlygomis, gali keisti 2 dalyje nurodytas ribas atsižvelgdama į finansų rinkų pokyčius.

8 straipsnis

Pranešimas kompetentingoms institucijoms apie reikšmingas valstybės skolos vertybinių popierių ir kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių grynąsias trumpąsias pozicijas

1. Fizinis arba juridinis asmuo, turintis vieną iš toliau nurodytų pozicijų, atitinkamai kompetentingai institucijai praneša, kai kuri nors iš šių pozicijų siekia atitinkamą susijusiai valstybei narei arba Sąjungai taikomą pranešimo ribą arba jos nesiekia:
 - a) su išleistais valstybės narės arba Sąjungos valstybės skolos vertybiniais popieriais susijusią grynąją trumpąją poziciją;
 - b) nepadengtą kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorio poziciją, susijusią su valstybės narės arba Sąjungos įsipareigojimu.
2. Atitinkamas pranešimo ribas sudaro pradinė suma ir papildomi ribiniai lygiai, susiję su kiekviena valstybe nare ir Sąjunga, kaip nustatyta priemonėmis, kurių Komisija imasi pagal 3 dalį.
3. Komisija, priimdama deleguotuosius teisės aktus pagal 36 straipsnį ir 37 ir 38 straipsniuose nustatytomis sąlygomis, nustato 2 dalyje nurodytas sumas ir ribinius lygius. Ji atsižvelgia į abu šiuos elementus:
 - a) nustatytos ribos neturi būti tokios, kad reikėtų pranešti apie mažiausios vertės pozicijas;
 - b) į bendrą likusių išleistų kiekvienos valstybės narės ir Sąjungos valstybės skolos vertybinių popierių vertę ir rinkos dalyvių turimų pozicijų, susijusių su tos valstybės narės arba Sąjungos valstybės skolos vertybiniais popieriais, dydžio vidurkį.

9 straipsnis
Informacijos pranešimo ir atskleidimo būdas

1. Kiekvieną kartą pranešant arba atskleidžiant informaciją pagal 5, 7 arba 8 straipsnius, nurodomi atitinkamą poziciją turinčio fizinio arba juridinio asmens tapatybės duomenys, atitinkamos pozicijos dydis, emitentas, kurio atžvilgiu turima atitinkama pozicija, ir atitinkamos pozicijos atsiradimo, pakeitimo arba panaikinimo data.
2. Grynoji trumpoji pozicija apskaičiuojama prekybos dienos, kurią fizinis arba juridinis asmuo turi atitinkamą poziciją, 00.00 val. Pranešama arba atskleidžiama ne vėliau kaip kitos prekybos dienos 15.30 val.
3. Informacija atitinkamai kompetentingai institucijai pranešama pagal Reglamento (EB) Nr. 1287/2006 12 straipsnio 1 dalyje nustatytą sistemą.
4. Atskleidžiant informaciją viešai, kaip nustatyta 7 straipsnyje, užtikrinama galimybė greitai susipažinti su informacija nediskriminacinėmis sąlygomis. Informacija pateikiama naudojant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/109/EB²⁰ 21 straipsnio 2 dalyje nurodytą oficialiai nustatytą akcijų emitento buveinės valstybės narės mechanizmą.
5. Komisijai suteikiami įgaliojimai tvirtinti techninius reguliavimo standartus, kuriais nustatomi taikant 1 dalį pateiktinos informacijos duomenys.

Pirmojoje pastraipoje nurodyti reguliavimo standartai tvirtinami pagal Reglamento (ES) Nr. .../....[EVPRI reglamentas] [7–7d] straipsnius.

EVPRI pateikia Komisijai šių techninių reguliavimo standartų projektus ne vėliau kaip [2011 m. gruodžio 31 d.].

6. Siekiant užtikrinti vienodas 4 dalies taikymo sąlygas, Komisijai suteikiami įgaliojimai tvirtinti techninius įgyvendinimo standartus, kuriais nustatomi galimi informacijos atskleidimo visuomenei būdai.

Pirmojoje pastraipoje nurodyti techniniai įgyvendinimo standartai tvirtinami pagal Reglamento (ES) Nr. .../....[EVPRI reglamentas] [7e] straipsnį.

EVPRI pateikia Komisijai šių techninių įgyvendinimo standartų projektus ne vėliau kaip [2011 m. gruodžio 31 d.].

²⁰ OL L 390, 2004 12 31, p. 38.

10 straipsnis
Taikymas ne Sąjungoje

5, 7 ir 8 straipsniuose nustatyti informacijos pranešimo ir atskleidimo reikalavimai taikomi fiziniams arba juridiniams asmenims, gyvenantiems arba įsikūrusiems Sąjungoje arba ne Sąjungoje.

11 straipsnis
Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai teiktina informacija

1. Kompetentingos institucijos kas ketvirtį teikia informacijos apie su akcijomis arba valstybės skolos vertybiniais popieriais susijusias grynąsias trumpąsias pozicijas ir su kredito išipareigojimų neįvykdymo apsiikeitimo sandoriais susijusias nepadengtas pozicijas santrauką Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai, kuri joms yra atitinkama kompetentinga institucija ir gauna pranešimus pagal 5–8 straipsnius.
2. Vykdydama savo pareigas pagal šį reglamentą, EVPRI bet kada gali reikalauti iš valstybės narės atitinkamos kompetentingos institucijos pateikti papildomą informaciją apie su akcijomis arba valstybės skolos vertybiniais popieriais susijusias grynąsias trumpąsias pozicijas arba su kredito išipareigojimų neįvykdymo apsiikeitimo sandoriais susijusias nepadengtas pozicijas.

Kompetentinga institucija pateikia prašytą informaciją Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai ne vėliau kaip per septynias kalendorines dienas.

III SKYRIUS
NESUTARTŲ PASISKOLINTI VERTYBINIŲ POPIERIŲ
PARDAVIMAS

12 straipsnis
Nesutartų pasiskolinti vertybinių popierių pardavimo apribojimai

1. Fizinis arba juridinis asmuo gali sudaryti skolintos akcijos, kuria leista prekiauti prekybos vietoje, arba skolintos valstybės skolos finansinės priemonės pardavimo susitarimą tik tuo atveju, jei tenkinamos šios sąlygos:
 - a) fizinis arba juridinis asmuo yra pasiskolinęs šią akciją arba valstybės skolos finansinę priemonę;
 - b) fizinis arba juridinis asmuo yra sudaręs šios akcijos arba valstybės skolos finansinės priemonės skolinimo susitarimą;
 - c) fizinis arba juridinis asmuo yra sudaręs susitarimą su trečiąja šalimi, pagal kurį ši trečioji šalis patvirtino, kad susitarta pasiskolinti akciją arba valstybės skolos priemonę ir kad ji rezervuota fiziniam arba juridiniam asmeniui pasiskolinti, kad atėjus atsiskaitymo terminui, būtų galima atsiskaityti.

2. Siekiant užtikrinti vienodas 1 dalies taikymo sąlygas, Komisijai suteikiami įgaliojimai tvirtinti techninius įgyvendinimo standartus, kuriais nustatoma, kokių tipų sutartimis arba susitarimais deramai užtikrinama, kad akciją arba valstybės skolos finansinę priemonę bus galima gauti, kai reikės atsiskaityti.

Komisija pirmiausia atsižvelgia į poreikį išsaugoti rinkų, ypač valstybės obligacijų rinkos ir valstybės obligacijų atpirkimo rinkų, likvidumą.

Pirmojoje pastraipoje nurodyti techniniai įgyvendinimo standartai tvirtinami pagal Reglamento (ES) Nr. .../....[EVPRI reglamentas] [7e] straipsnį.

EVPRI pateikia Komisijai šių techninių įgyvendinimo standartų projektus ne vėliau kaip [2012 m. sausio 1 d.].

13 straipsnis

Supirkimo procedūros ir baudos už atsiskaitymo vėlavimą

1. Prekybos vietos, kurioje leista prekiauti akcijomis arba valstybės skolos vertybiniais popieriais, valdytojas užtikrina, kad jai arba tarpuskaitytos paslaugas prekybos vietoje teikiančiai pagrindinei sandorio šaliai būtų nustatytos visos toliau pateiktus reikalavimus atitinkančios procedūros:
 - a) jei toje prekybos vietoje akcijas arba valstybės skolos finansines priemones parduodantis fizinis arba juridinis asmuo atsiskaitydamas negali pateikti akcijų arba valstybės skolos finansinės priemonės per keturias prekybos dienas nuo prekybos įvykdymo dienos, o rinkos formavimo veiklos atveju – per šešias prekybos dienas nuo prekybos įvykdymo dienos, prekybos vietai arba pagrindinei sandorio šaliai automatiškai būtų pradedamos taikyti akcijų arba valstybės skolos finansinės priemonės supirkimo procedūros, kad būtų galima atsiskaityti;
 - b) jei prekybos vietos valdytojas arba pagrindinė sandorio šalis negali supirkti akcijų arba valstybės skolos finansinės priemonės, kad jas būtų galima pateikti, prekybos vietos valdytojas arba pagrindinė sandorio šalis pateikimo dieną pirkėjui sumokėtų piniginę kompensaciją, pagrįstą pateiktinų akcijų arba skolos vertybinių popierių verte, ir sumą už bet kokius pirkėjo patirtus nuostolius;
 - c) neatsiskaitęs fizinis arba juridinis asmuo prekybos vietos valdytojui arba pagrindinei sandorio šaliai sumokėtų sumą, kuria būtų padengtos visos prekybos vietos valdytojo arba pagrindinės sandorio šalies pagal a ir b punktus sumokėtos sumos.
2. Prekybos vietos, kurioje leista prekiauti akcijomis arba valstybės skolos finansinėmis priemonėmis, valdytojas užtikrina, kad jai arba atsiskaitymo sistemai, teikiančiai atsiskaitymo už šias akcijas arba valstybės skolos vertybinius popierius paslaugas, būtų nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad toje prekybos vietoje akcijas arba valstybės skolos finansines priemones parduodantis fizinis arba juridinis asmuo, nepateikęs akcijų arba valstybės skolos finansinės priemonės atsiskaitymo dieną, būtų įpareigotas kasdien mokėti mokėjimus prekybos vietai arba atsiskaitymo sistemai už kiekvieną neatsiskaitymo dieną.

Kasdieniai mokėjimai turi būti pakankamai dideli, kad pardavėjas negautų pelno neatsiskaitęs ir kad jais fiziniai arba juridiniai asmenys būtų atgrasomi nuo neatsiskaitymo.

3. Prekybos vietos, kurioje leista prekiauti akcijomis arba valstybės skolos vertybiniais popieriais, valdytojas nustato taisykles, pagal kurias jis gali uždrausti fiziniam arba juridiniam asmeniui, kuris yra prekybos vietos narys, sudaryti kitus skolintų akcijų arba valstybės skolos finansinių priemonių pardavimo susitarimus šioje prekybos vietoje tol, kol šis asmuo neatsiskaito už toje prekybos vietoje sudarytą skolintų vertybinių popierių pardavimo sandorį.

IV SKYRIUS IŠIMTYS

14 straipsnis

Išimtis, kai pagrindinė prekybos vieta yra ne Sąjungoje

1. 5, 7, 12 ir 13 straipsniai netaikomi įmonės akcijoms, kuriomis leista prekiauti Sąjungos prekybos vietoje, jei pagrindinė akcijų prekybos vieta yra ne Sąjungos šalyje.
2. Atitinkama kompetentinga institucija bent kas dvejus metus nustato, ar įmonės akcijų, kuriomis prekiaujama Sąjungos prekybos vietoje ir ne Sąjungos prekybos vietoje, pagrindinė prekybos vieta yra ne Sąjungoje.

Atitinkama kompetentinga institucija Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai praneša apie visas tokias akcijas, kurių pagrindinė prekybos vieta nustatyta esanti ne Sąjungoje.

EVPRI kas dvejus metus skelbia akcijų, kurių pagrindinė prekybos vieta yra ne Sąjungoje, sąrašą. Šis sąrašas galioja dvejus metus.

3. Komisijai suteikiami įgaliojimai patvirtinti techninius reguliavimo standartus, kuriais patikslinamas apyvartos apskaičiavimo metodas, siekiant nustatyti pagrindinę akcijos prekybos vietą.

Pirmojoje pastraipoje nurodyti reguliavimo standartai tvirtinami pagal Reglamento (ES) Nr. .../....[EVPRI reglamentas] [7–7d] straipsnius.

EVPRI pateikia Komisijai šių techninių reguliavimo standartų projektus ne vėliau kaip [2011 m. gruodžio 31 d.].

4. Siekiant užtikrinti vienodas 1 ir 2 dalių taikymo sąlygas, Komisijai suteikiami įgaliojimai patvirtinti techninius įgyvendinimo standartus, kuriais nustatoma:

- a) kada ir kuriam laikotarpiui apskaičiuojama pagrindinė akcijos prekybos vieta;
- b) kada atitinkama kompetentinga institucija Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai praneša apie tas akcijas, kurių pagrindinė prekybos vieta yra ne Sąjungoje;
- c) nuo kada galioja Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos paskelbtas sąrašas.

Pirmojoje pastraipoje nurodyti techniniai įgyvendinimo standartai tvirtinami pagal Reglamento (ES) Nr. .../....[EVPRI reglamentas] [7e] straipsnį.

EVPRI pateikia Komisijai šių techninių įgyvendinimo standartų projektus ne vėliau kaip [2011 m. gruodžio 31 d.].

15 straipsnis

Išimtis rinkos formavimo ir pirminės rinkos operacijoms

1. 5, 6, 7, 8 ir 12 straipsniai netaikomi veiklai, kurią vykdo investicinės įmonės, trečiosios šalies subjektai arba vietos įmonės, kurios yra trečiosios šalies prekybos vietos arba rinkos narės, kurių teisės ir priežiūros sistema pripažinta lygiaverte pagal 2 dalį, jei jos yra finansinės priemonės operacijų vykdytojos prekybos vietoje arba už jos ribų ir atlieka vieną iš dviejų arba abi šias funkcijas:
 - a) sinchroniškai skelbia pastovius palyginamo dydžio pasiūlos ir paklausos kursus konkurencingomis kainomis, tokiu būdu reguliariai ir nuolat užtikrindamos rinkos likvidumą;
 - b) vykdydamos įprastą veiklą, vykdo klientų pavedimus arba jų prekiavimo prašymus ir apdraudžia šiais santykiais sukuriamas pozicijas.
2. Komisija pagal 39 straipsnio 2 dalyje nurodytą procedūrą gali priimti sprendimus, kuriuose nustatoma, kad trečiosios šalies teisės ir priežiūros sistema užtikrinama, jog toje trečiojoje šalyje įgaliota rinka atitinka teisiškai privalomus reikalavimus, kurie 1 dalyje nustatytos išimties taikymo atžvilgiu atitinka Direktyvos 2004/39/EB III antraštinės dalies, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/6/EB²¹ ir Direktyvos 2004/109/EB reikalavimus ir kurie toje trečiojoje šalyje veiksmingai prižiūrimi ir vykdomi.

Trečiosios šalies teisės ir priežiūros sistema gali būti laikoma lygiaverte, jei atitinka visas šias sąlygas:

 - a) šios trečiosios valstybės rinkos turi veiklos leidimą, joms nuolat veiksmingai taikoma priežiūra ir užtikrinamas reikalavimų vykdymas;
 - b) rinkose nustatytos aiškios ir skaidrios leidimo prekiauti vertybiniais popieriais taisyklės, kad vertybiniais popieriais būtų galima prekiauti sąžiningai, metodiškai ir veiksmingai ir kad jie laisvai judėtų;
 - c) vertybinių popierių emitentams taikomi periodiniai ir nuolatiniai informacijos teikimo reikalavimai, kuriais užtikrinamas aukštas investuotojų apsaugos lygis;
 - d) užtikrintas rinkos skaidrumas ir vientisumas, užkertant kelią piktnaudžiavimui rinka naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliuojant rinka.
3. 8 ir 12 straipsniai netaikomi fizinių arba juridinių asmenų veiklai, jei jie, veikdami kaip įgaliotieji pirminiai makleriai pagal susitarimą su valstybės skolos vertybinių popierių emitentu, yra finansinės priemonės pirminės arba antrinės rinkos operacijų, susijusių su valstybės skolos vertybiniais popieriais, vykdytojai.

²¹

OL L 96, 2003 4 12, p. 16.

4. 5, 6, 7 ir 12 straipsniai netaikomi fiziniams arba juridiniams asmenims, sudarantiems skolinio vertybinio popieriaus pardavimo susitarimą arba turintiems grynąsias trumpąsias pozicijas, susijusias su stabilizavimo užtikrinimu pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 2273/2003²² III skyrių.
5. 1 ir 3 dalyse nurodytos išimtys taikomos tik tuo atveju, jei susiję fiziniai arba juridiniai asmenys savo buveinės valstybės narės kompetentingai institucijai pirmiausia raštu pranešė, kad ketina pasinaudoti išimtimi. Pranešimas pateikiamas ne vėliau kaip trisdešimt kalendorinių dienų iki fizinio arba juridinio asmens numatytos išimties taikymo pradžios.
6. Buveinės valstybės narės kompetentinga institucija gali uždrausti naudotis išimtimi, jei mano, kad fizinis arba juridinis asmuo netenkina išimties sąlygų. Bet koks draudimas nustatomas per pirmojoje pastraipoje nurodytą trisdešimties kalendorinių dienų laikotarpį arba vėliau, jei kompetentinga institucija sužino, kad pasikeitė asmens aplinkybės ir jis nebetenkina sąlygų.
7. Trečiosios šalies subjektas, neturintis leidimo veikti Sąjungoje, siunčia 5 dalyje nurodytą pranešimą Sąjungos pagrindinės prekybos vietos, kurioje jis prekiauja, kompetentingai institucijai.
8. Fizinis arba juridinis asmuo, pateikęs pranešimą pagal 5 dalį, savo buveinės valstybės narės kompetentingai institucijai kuo greičiau raštu praneša, jei įvyko pokyčių, turinčių įtakos jo tinkamumui naudotis išimtimi.
9. Buveinės valstybės narės kompetentinga institucija gali raštu prašyti iš fizinio arba juridinio asmens, kuris veikia naudodamasis 1, 3 arba 4 dalyse nustatytais išimtimis, pateikti informaciją apie pagal šią išimtį turimas trumpąsias pozicijas arba vykdomą veiklą. Fizinis arba juridinis asmuo pateikia informaciją ne vėliau kaip per keturias kalendorines dienas po prašymo pateikimo datos.
10. Atitinkama kompetentinga institucija, atsižvelgdama į 5 arba 8 dalis, per dvi savaites nuo pranešimo Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai praneša apie visus rinkos formuotojus ir įgaliotuosius pirminius maklerius, kurie naudojami šia išimtimi, ir apie visus rinkos formuotojus ir įgaliotuosius pirminius maklerius, kurie nebesinaudoja šia išimtimi.
11. EVPRI savo svetainėje skelbia rinkos formuotojų ir įgaliotųjų pirminių maklerių, kurie naudojami šia išimtimi, sąrašą ir jį atnaujiną.

V SKYRIUS

INTERVENCINIAI KOMPETENTINGŲ INSTITUCIJŲ IR EVPRI ĮGALIOJIMAI

1 skirsnis

Kompetentingų institucijų įgaliojimai

²²

OL L 336, 2003 12 23, p. 33.

16 straipsnis
Informacijos atskleidimas išskirtinėmis aplinkybėmis

1. Valstybės narės kompetentinga institucija gali reikalauti iš fizinių arba juridinių asmenų, turinčių grynąsias trumpąsias pozicijas, susijusias su konkrečiomis finansinėmis priemonėmis arba jų klase, pateikti jai arba atskleisti visuomenei informaciją apie poziciją, kai ji siekia kompetentingos institucijos nustatytą pranešimo ribą arba jos nesiekia, jei tenkinamos abi šios sąlygos:
 - a) vyksta neigiami įvykiai arba pokyčiai, dėl kurių kyla didelė grėsmė finansiniam stabilumui arba pasitikėjimui rinka valstybėje narėje arba vienoje ar keliose kitose valstybėse narėse;
 - b) šios priemonės imtis būtina siekiant mažinti šią grėsmę.
2. 1 dalis netaikoma finansinėms priemonėms, kurioms jau taikomi II skyriaus 5–8 straipsniuose nustatyti skaidrumo reikalavimai.

17 straipsnis
Skolintų vertybinių popierių pardavimo ir panašių sandorių apribojimai išskirtinėmis aplinkybėmis

1. Valstybės narės kompetentinga institucija gali imtis 2 arba 3 dalyje nurodytos priemonės, jei tenkinamos abi šios sąlygos:
 - a) vyksta neigiami įvykiai arba pokyčiai, dėl kurių kyla didelė grėsmė finansiniam stabilumui arba pasitikėjimui rinka valstybėje narėje arba vienoje ar keliose kitose valstybėse narėse;
 - b) šios priemonės imtis būtina siekiant mažinti šią grėsmę.
2. Valstybės narės kompetentinga institucija gali nustatyti draudimą arba sąlygas fiziniams arba juridiniams asmenims, sudarantiems:
 - a) skolintų vertybinių popierių pardavimo susitarimą;
 - b) ne skolintų vertybinių popierių pardavimo sandorį, o kitokį sandorį, kuriuo sukuriamas finansinė priemonė arba kuris su ja susijęs ir kurio tikslas arba vienas iš tikslų yra suteikti finansinį pranašumą tam fiziniam arba juridiniam asmeniui sumažėjus kitos finansinės priemonės kainai arba vertei.
3. Valstybės narės kompetentinga institucija gali uždrausti fiziniams arba juridiniams asmenims sudaryti su finansinėmis priemonėmis susijusius sandorius arba apriboti galimų sudaryti finansinių priemonių sandorių vertę.
4. 2 arba 3 dalyse nurodyta priemonė gali būti taikoma sandoriams, susijusiems su visomis finansinėmis priemonėmis, konkrečios klasės finansinėmis priemonėmis arba konkrečia finansine priemone. Ši priemonė gali būti taikoma atitinkamos kompetentingos institucijos nustatytais aplinkybėmis arba taikant jos nustatytas išimtis. Pirmiausia išimtys gali būti nustatytos rinkos formavimo ir pirminės rinkos veiklai.

Kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsigėitimo sandorių apribojimai išskirtinėmis aplinkybėmis

1. Valstybės narės kompetentinga institucija gali apriboti fizinio arba juridinio asmens galimybę sudaryti su valstybės narės arba Sąjungos įsipareigojimu susijusius kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsigėitimo sandorius arba apriboti nepadengtų kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsigėitimo sandorių pozicijų, susijusių su valstybės narės arba Sąjungos įsipareigojimu, kurias gali turėti fizinis arba juridinis asmuo, vertę, jei tenkinamos abi šios sąlygos:
 - a) vyksta neigiami įvykiai arba pokyčiai, dėl kurių kyla didelė grėsmė finansiniam stabilumui arba pasitikėjimui rinka valstybėje narėje arba vienoje ar keliose kitose valstybėse narėse;
 - b) šios priemonės imtis būtina siekiant mažinti šią grėsmę.
2. 1 dalyje nustatytą priemonę galima taikyti konkrečios klasės arba konkrečioms kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsigėitimo sandoriams. Ši priemonė gali būti taikoma atitinkamos kompetentingos institucijos nustatytais aplinkybėmis arba taikant jos nustatytas išimtis. Pirmiausia išimtis gali būti nustatytos rinkos formavimo ir pirminės rinkos veiklai.

Įgaliojimas laikinai apriboti skolintų finansinių priemonių pardavimą labai sumažėjus kainai

1. Kai finansinės priemonės kaina prekybos vietoje per vieną prekybos dieną sumažėja 4 dalyje nurodyta vertė, palyginti su ankstesnės prekybos dienos rinkos uždarymo kaina toje prekybos vietoje, tos prekybos vietos buveinės valstybės narės kompetentinga institucija apsvarsto, ar tikslinga uždrausti fiziniams arba juridiniams asmenims arba apriboti jų galimybę užsiimti tos skolintos finansinės priemonės pardavimu toje prekybos vietoje arba kitaip apriboti sandorius, susijusius su šia finansine priemone, toje prekybos vietoje, siekiant išvengti nevaldomo šios finansinės priemonės kainos mažėjimo.

Kompetentinga institucija, pagal pirmą pastraipą nusprendusi, kad nustatyti draudimą arba apribojimą tikslinga, akcijos arba skolos vertybinio popieriaus atveju uždraudžia asmenims toje prekybos vietoje sudaryti skolintų vertybinių popierių pardavimo susitarimus arba apriboja tokių susitarimų sudarymo galimybę arba kitos rūšies finansinės priemonės atveju – apriboja galimybę toje prekybos vietoje sudaryti šios finansinės priemonės sandorius.
2. Ši priemonė taikoma ne ilgiau nei iki kitos prekybos dienos, einančios po tos prekybos dienos, per kurią sumažėjo kaina, pabaigos.
3. Ši priemonė taikoma kompetentingos institucijos nustatytais aplinkybėmis arba taikant jos nustatytas išimtis. Pirmiausia išimtis gali būti nustatytos rinkos formavimo ir pirminės rinkos veiklai.
4. Akcijos vertės sumažėjimas yra 10 % arba daugiau, o kitų klasių finansinių priemonių vertės sumažėjimas – Komisijos nustatyta suma.

Komisija, priimdama deleguotuosius teisės aktus pagal 36 straipsnį ir 37 ir 38 straipsniuose nustatytomis sąlygomis, nustato finansinių priemonių, išskyrus akcijas, vertės sumažėjimą, atsižvelgdama į kiekvienos klasės finansinių priemonių specifiką.

5. Komisijai suteikiami įgaliojimai tvirtinti techninius reguliavimo standartus, kuriais nustatomas 10 % akcijų ir 4 dalyje nurodytos Komisijos nustatytos vertės sumažėjimo apskaičiavimo metodas.

Pirmojoje pastraipoje nurodyti reguliavimo standartai tvirtinami pagal Reglamento (ES) Nr. .../....[EVPRI reglamentas] [7–7d] straipsnius.

EVPRI pateikia Komisijai šių techninių reguliavimo standartų projektus ne vėliau kaip [2011 m. gruodžio 31 d.].

20 straipsnis ***Apribojimų laikotarpis***

Bet kuriai pagal 16–18 straipsnius nustatytai priemonei galioja pirminis trijų mėnesių neviršijantis laikotarpis nuo 21 straipsnyje nurodyto pranešimo paskelbimo datos.

Bet kuri iš šių priemonių gali būti atnaujinta kitiems laikotarpiams, kurių kiekvienas neviršija trijų mėnesių.

21 straipsnis ***Pranešimas apie apribojimus***

1. Kompetentinga institucija savo svetainėje skelbia pranešimą apie bet kokią sprendimą taikyti arba atnaujinti bet kurią 16–19 straipsniuose nurodytą priemonę.
2. Pranešime pateikiami bent šie duomenys:
 - a) nustatytos priemonės, įskaitant sandorių finansines priemones ir klasę, kuriai jos taikomos, ir priemonių taikymo trukmė;
 - b) priežastys, dėl kurių kompetentinga institucija mano, kad būtina nustatyti priemones, įskaitant priežastis pagrindžiančius įrodymus.
3. 16–19 straipsniuose nurodyta priemonė įsigalioja, kai pranešimas paskelbiamas arba vėliau, pranešime nurodytu laiku, ir taikoma tik tiems sandoriams, kurie sudaryti po šios priemonės įsigaliojimo.

22 straipsnis ***Pranešimas Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai ir kitoms kompetentingoms institucijoms***

1. Prieš nustatydamą arba atnaujindamą bet kurią priemonę pagal 16, 17 arba 18 straipsnius ir prieš nustatydamą bet kurią apribojimą pagal 19 straipsnį, kompetentinga institucija Europos

vertybinių popierių ir rinkų institucijai ir kitoms kompetentingoms institucijoms praneša apie savo siūlomą priemonę.

2. Pranešime pateikiama informacija apie siūlomas priemones, finansinių priemonių ir sandorių, kuriems jos bus taikomos, klasę, šias priežastis pagrindžiančius įrodymus ir numatomos priemonių taikymo pradžios datą.
3. Apie pasiūlymą nustatyti arba atnaujinti priemonę pagal 16, 17 ir 18 straipsnius pranešama ne vėliau nei likus 24 valandoms iki numatytos priemonės taikymo arba atnaujinimo pradžios. Išskirtinėmis aplinkybėmis, kai neįmanoma pranešti prieš 24 valandas, kompetentinga institucija gali pranešti vėliau nei likus 24 valandoms iki numatytos priemonės taikymo pradžios. Pranešimas pagal 19 straipsnį pateikiamas prieš numatytą priemonės taikymo pradžią.
4. Valstybės narės kompetentinga institucija, gavusi pranešimą pagal šį straipsnį, gali imtis 16–19 straipsniuose nurodytų priemonių toje valstybėje narėje, jei ji sutinka, kad būtina imtis priemonės padedant kitai kompetentingai institucijai. Be to, kompetentinga institucija pagal 1–3 dalis praneša apie siūlymą imtis priemonių.

2 skirsnis

EVPRI įgaliojimai

23 straipsnis

EVPRI koordinavimas

1. Kompetentingoms institucijoms imantis priemonių pagal 1 skirsnį, EVPRI atlieka pagalbinį ir koordinavimo vaidmenį. Pirmiausia EVPRI užtikrina, kad kompetentingos institucijos taikytų nuoseklų požiūrį priemonėms pagal 1 skirsnį, ypač kai būtina naudotis intervenciniais įgaliojimais pagal 1 skirsnį, taip pat nustatytų priemonių pobūdžio ir jų taikymo pradžios ir trukmės atžvilgiu.
2. Pagal 22 straipsnį gavusi pranešimą apie bet kokią pagal 16, 17 arba 18 straipsnį nustatytiną arba atnaujintiną priemonę, EVPRI per 24 valandas pateikia nuomonę apie tai, ar, jos nuomone, taikomos arba siūlomos priemonės imtis būtina siekiant pagerinti išskirtinę padėtį. Nuomonėje nurodoma, ar EVPRI mano, kad vyksta neigiami įvykiai arba pokyčiai, dėl kurių kyla didelė grėsmė finansiniam stabilumui arba pasitikėjimui rinka vienoje ar daugiau valstybių narių, ar taikoma arba pasiūlyta priemonė tikslinga ir proporcinga siekiant mažinti šią grėsmę ir ar pagrįsta pasiūlyta priemonių taikymo trukmė. EVPRI nuomonėje taip pat nurodo, jei mano, kad siekiant mažinti grėsmę būtinai reikia, kad kitos kompetentingos institucijos imtųsi priemonės. Nuomonė skelbiama EVPRI svetainėje.
3. Kompetentinga institucija, siūlanti imtis arba besiiimanti priemonių, prieštaraujančių 2 dalyje nurodytai EVPRI nuomonei, arba atsisakanti imtis priemonių priešingai EVPRI nuomonei pagal tą dalį, nedelsdama skelbia savo svetainėje pranešimą, kuriame išsamiai paaiškintos tokių veiksmų priežastys.

24 straipsnis
Intervenciniai EVPRI įgaliojimai

1. Jei tenkinamos visos 2 dalies sąlygos, remdamasi Reglamento (ES) Nr. .../.... [EVPRI reglamentas] [6a] straipsnio [(5)] dalimi EVPRI imasi vienos arba daugiau iš šių priemonių:

- a) prašo iš fizinių arba juridinių asmenų, turinčių grynąsias trumpąsias pozicijas, susijusias su konkrečia finansine priemone arba finansinių priemonių klase, pranešti kompetentingai institucijai arba atskleisti visuomenei informaciją apie visas šias pozicijas;
- b) nustato draudimą arba sąlygas fiziniams arba juridiniams asmenims, sudarantiems skolintų vertybinių popierių pardavimo susitarimus arba sandorius, kuriais sukuriamą finansinę priemonę arba kurie yra su ja susiję ir kurių tikslas arba vienas iš tikslų yra suteikti finansinį pranašumą tam fiziniam arba juridiniam asmeniui sumažėjus kitos finansinės priemonės kainai arba vertei;
- c) apriboti fizinio arba juridinio asmens galimybę sudaryti su valstybės narės arba Sąjungos įsipareigojimu susijusius kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikaitimo sandorius arba apriboti nepadengtų kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikaitimo sandorių pozicijų, susijusių su valstybės narės arba Sąjungos įsipareigojimu, kurias gali turėti fizinis arba juridinis asmuo, vertę;
- d) neleisti fiziniams arba juridiniams asmenims sudaryti su finansinėmis priemonėmis susijusius sandorius arba apriboti galimų sudaryti finansinių priemonių sandorių vertę.

Priemonė gali būti taikoma atitinkamos kompetentingos institucijos nustatytais aplinkybėmis ir jai gali būti taikomos šios institucijos nustatytos išimtys. Pirmiausia išimtys gali būti nustatytos rinkos formavimo ir pirminės rinkos veiklai.

2. EVPRI priima sprendimą pagal 1 dalį tik tuo atveju, jei tenkinamos visos šios sąlygos:

- a) 1 dalies a–d punktuose išvardytomis priemonėmis mažinama grėsmė metodiškam finansų rinkų veikimui ir vientisumui arba visos Sąjungos finansų sistemos arba jos dalies stabilumui ir daromas tarpvalstybinis poveikis;
- b) kompetentinga institucija arba kompetentingos institucijos nesiėmė priemonių grėsmei mažinti arba priemonėmis, kurių imtasi, grėsmė pakankamai nesumažinama.

3. Imdamasi 1 dalyje nurodytų priemonių, EVPRI atsižvelgia į tai, kiek priemone:
- a) bus reikšmingai mažinama grėsmė metodiškam finansų rinkų veikimui ir vientisumui arba visos Sąjungos finansų sistemos arba jos dalies stabilumui arba reikšmingai didinamas kompetentingų institucijų gebėjimas stebėti grėsmę;
 - b) nebus sudaroma reguliacinio arbitražo rizika;
 - c) nebus daromas žalingas poveikis finansų rinkų efektyvumui, įskaitant tų rinkų likvidumo mažinimą arba neaiškumo sukėlimą rinkos dalyviams, kuris būtų neproporcingas priemonės naudai.

Jei kompetentinga institucija arba kompetentingos institucijos ėmėsi priemonės pagal 16, 17 arba 18 straipsnį, EVPRI gali imtis bet kurios 1 dalyje nurodytos priemonės, nepateikdama 23 straipsnyje numatytos nuomonės.

4. Prieš nuspręsdama nustatyti arba atnaujinti 1 dalyje nurodytą priemonę, EVPRI prireikus konsultuojasi su Europos sisteminės rizikos valdyba ir kitomis atitinkamomis institucijomis.
5. Prieš nuspręsdama nustatyti arba atnaujinti 1 dalyje nurodytą priemonę, EVPRI praneša kompetentingoms institucijoms apie siūlomą priemonę. Pranešime pateikiama informacija apie siūlomas priemones, finansinių priemonių ir sandorių, kuriems jos bus taikomos, klasę, šias priežastis pagrindžiančius įrodymus ir numatomos priemonių taikymo pradžios datą.
6. Pranešama ne vėliau nei likus 24 valandoms iki numatytos priemonės taikymo arba atnaujinimo pradžios. Išskirtinėmis aplinkybėmis, kai neįmanoma pranešti prieš 24 valandas, EVPRI gali pranešti vėliau, nei likus 24 valandoms iki numatytos priemonės taikymo pradžios.
7. EVPRI savo svetainėje skelbia pranešimą apie bet kokį sprendimą nustatyti arba atnaujinti bet kurią 1 dalyje nurodytą priemonę. Pranešime nurodomi bent šie duomenys:
- a) nustatytos priemonės, įskaitant sandorių finansines priemones ir klasę, kuriai jos taikomos, ir priemonių taikymo trukmę;
 - b) priežastys, dėl kurių EVPRI mano, kad būtina nustatyti priemones, įskaitant priežastis pagrindžiančius įrodymus.
8. Priemonė įsigalioja, kai pranešimas paskelbiamas arba vėliau, pranešime nurodytu laiku, ir taikoma tik tiems sandoriams, kurie sudaryti po priemonės įsigaliojimo.
9. EVPRI 1 dalyje nurodytas priemones persvarsto periodiškai ir bent kas tris mėnesius. Jei priemonė praėjus tam trijų mėnesių laikotarpiui neatnaujinama, jos galiojimas automatiškai baigiasi. Priemonių atnaujinimui taikomos 2–8 dalys.
10. Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos pagal šį straipsnį patvirtinta priemonė yra viršesnė už bet kurias ankstesnes priemones, kurių kompetentinga institucija ėmėsi pagal 1 skirsnį.

25 straipsnis
Neigiamų įvykių arba pokyčių tikslinimas

Komisija, priimdama deleguotuosius teisės aktus pagal 36 straipsnį ir 37 ir 38 straipsnių sąlygomis, tvirtina priemones, kuriomis nustatomi kriterijai ir veiksniai, į kuriuos kompetentingos institucijos ir EVPRI privalo atsižvelgti, nustatydamos, ar vyksta 16, 17, 18 ir 23 straipsniuose nurodyti neigiami įvykiai arba pokyčiai ir kyla 24 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyta grėsmė.

VI SKYRIUS

KOMPETENTINGŲ INSTITUCIJŲ VAIDMUO

26 straipsnis
Kompetentingos institucijos

Kiekviena valstybė narė šiam reglamentui įgyvendinti skiria kompetentingą instituciją. Valstybės narės apie tai praneša Komisijai, EVPRI ir kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms.

27 straipsnis
Kompetentingų institucijų įgaliojimai

1. Kad kompetentingos institucijos galėtų vykdyti savo pareigas pagal šį reglamentą, joms suteikiami visi priežiūros ir tyrimų įgaliojimai, būtini jų funkcijoms vykdyti. Jos naudojasi savo įgaliojimais bet kuriuo iš šių būdų:
 - a) tiesiogiai;
 - b) bendradarbiaudamos su kitomis institucijomis;
 - c) kreipdamosi į kompetentingas teismines institucijas.
2. Kad valstybių narių kompetentingos institucijos galėtų vykdyti savo pareigas, joms, laikantis nacionalinės teisės, suteikiami šie įgaliojimai:
 - a) susipažinti su bet koku dokumentu bet kokia forma ir jį gauti arba pasidaryti jo kopiją;
 - b) reikalauti iš bet kokio fizinio arba juridinio asmens suteikti informacijos ir, jei būtina, iškviešti ir apklausti fizinį arba juridinį asmenį siekiant gauti informacijos;
 - c) perspėjus arba be perspėjimo atlikti patikrinimus vietoje;
 - d) reikalauti esamų telefono skambučių ir esamo duomenų srauto įrašų;
 - e) reikalauti nutraukti bet kokią šio reglamento nuostatoms prieštaraujančią praktiką;
 - f) reikalauti išaldyti ir (arba) areštuoti turtą.

3. Nepažeidžiant 2 dalies a ir b punktų, valstybių narių kompetentingoms institucijoms suteikiamas įgaliojimas atskirais atvejais iš kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorio susitarimą sudarančio fizinio arba juridinio asmens reikalauti pateikti visus šiuos duomenis:
- a) paaiškinimą apie sandorio tikslą ir ar jis sudaromas siekiant apsidrausti nuo rizikos ar kitais tikslais;
 - b) informaciją, kuria patvirtinama pagrindinė rizika, jei sandoris sudaromas apsidraudimo tikslais.

28 straipsnis **EVPRI tyrimai**

Vienos arba kelių kompetentingų institucijų prašymu arba savo iniciatyva EVPRI gali atlikti konkretaus klausimo arba praktikos, susijusios su skolintų vertybinių popierių pardavimu arba kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių naudojimu, tyrimą, kad įvertintų, ar dėl šio klausimo arba praktikos kyla grėsmė finansiniam stabilumui arba pasitikėjimui rinka Sąjungoje.

EVPRI skelbia ataskaitą, kurioje pateikiamos tyrimo išvados ir visos su tuo klausimu arba praktika susijusios rekomendacijos.

29 straipsnis **Profesinė paslaptis**

1. Įsipareigojimas saugoti profesinę paslaptį taikomas visiems fiziniams arba juridiniams asmenims, kurie dirba ar dirbo kompetentingoje institucijoje arba bet kurioje institucijoje ar pas fizinį arba juridinį asmenį, kuriems kompetentinga institucija perdavė savo užduotis, įskaitant auditorius ir ekspertus, kuriuos samdo kompetentinga institucija. Informacija, laikoma profesine paslaptimi, negali būti atskleista jokiame kitame fiziniame arba juridiniame asmeniui ar institucijai, išskyrus atvejus, kai jos atskleidimas būtinas teisminiam nagrinėjimui.
2. Visa informacija, kuria pagal šį reglamentą tarpusavyje keičiasi kompetentingos institucijos, laikoma konfidencialia, išskyrus atvejus, kai tokios informacijos perdavimo metu kompetentinga institucija pareiškia, kad ši informacija gali būti atskleidžiama, arba kai jos atskleidimas būtinas teisminiam nagrinėjimui.

30 straipsnis **Įsipareigojimas bendradarbiauti**

Valstybių narių kompetentingos institucijos bendradarbiauja, kai būtina arba tikslinga šio reglamento įgyvendinimo tikslais. Pirmiausia kompetentingos institucijos nedelsdamos teikia viena kitai informaciją, kuri svarbi joms vykdant savo pareigas pagal šį reglamentą.

31 straipsnis

Bendradarbiavimas gavus prašymą atlikti patikrinimus vietoje arba tyrimus

1. Vienos valstybės narės kompetentinga institucija gali prašyti kitos valstybės narės kompetentingos institucijos padėti atlikti patikrinimus vietoje arba tyrimus.

Kompetentinga institucija informuoja Europos vertybinių popierių ir rinkų instituciją apie bet koki pirmojoje pastraipoje nurodytą prašymą. Jei patikrinimas arba tyrimas turi tarpvalstybinį poveikį, EVPRI koordinuoja patikrinimą arba tyrimą.

2. Kompetentinga institucija, gavusi kitos valstybės narės kompetentingos institucijos prašymą atlikti patikrinimą vietoje arba tyrimą, gali:
 - a) atlikti patikrinimą vietoje arba tyrimą pati;
 - b) leisti prašymą pateikusiai kompetentingai institucijai dalyvauti patikrinime vietoje arba tyrime;
 - c) leisti prašymą pateikusiai kompetentingai institucijai pačiai atlikti patikrinimą vietoje arba tyrimą;
 - d) paskirti auditorius arba ekspertus atlikti patikrinimą vietoje arba tyrimą;
 - e) pasidalyti konkrečiomis su priežiūros veikla susijusiomis užduotimis su kitomis kompetentingomis institucijomis.

32 straipsnis

Bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis

1. Kompetentingos institucijos su trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis sudaro bendradarbiavimo susitarimus dėl keitimosi informacija su trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis, iš šio reglamento kylančių įpareigojimų vykdymo trečiosiose šalyse ir dėl panašių priemonių, kurių turėtų imtis kompetentinga institucija, siekdama papildyti priemones, kurių imamasi pagal V skyrių.

Kompetentinga institucija informuoja EVPRI ir kitas kompetentingas institucijas apie savo siūlymą sudaryti tokį susitarimą.

2. EVPRI koordinuoja valstybių narių kompetentingų institucijų ir atitinkamų trečiųjų šalių kompetentingų institucijų bendradarbiavimo susitarimų rengimą. Šiuo tikslu EVPRI parengia susitarimo šabloną, kuriuo gali naudotis kompetentingos institucijos.

EVPRI taip pat koordinuoja kompetentingų institucijų keitimąsi informacija, gauta iš kompetentingų trečiųjų šalių kompetentingų institucijų, kuri gali būti svarbi, imantis priemonių pagal V skyrių.

3. Kompetentingos institucijos sudaro bendradarbiavimo susitarimus dėl keitimosi informacija su trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis tik tokiu atveju, jei atskleidžiamai informacijai taikomos profesinės paslapties garantijos yra ne mažesnės už išdėstytas 29 straipsnyje. Toks

keitimasis informacija turi būti skirtas padėti minėtoms kompetentingoms institucijoms vykdyti užduotis.

33 straipsnis

Asmens duomenų perdavimas ir saugojimas

Valstybės narės, perduodamos asmens duomenis viena kitai arba trečiajai šaliai (ir atvirkščiai), taiko Direktyvą 95/46/EB. Perduodama asmens duomenis valstybėms narėms arba trečiajai šaliai, EVPRI laikosi Reglamento (EB) Nr. 45/2001.

Duomenys saugomi ilgiausiai 5 metus.

34 straipsnis

Informacijos atskleidimas trečiosioms šalims

Valstybės narės kompetentinga institucija gali perduoti trečiajai šaliai duomenis ir jų analizę, jei tenkinamos Direktyvos 95/46/EB 25 arba 26 straipsnyje nustatytos sąlygos ir tik pavieniais atvejais. Valstybės narės kompetentinga institucija sutinka, kad perduoti duomenis būtina taikant šį reglamentą. Trečioji šalis duomenų kitai trečiajai šaliai neperduoda negavusi aiškaus raštiško valstybės narės kompetentingos institucijos įgaliojimo.

Valstybės narės kompetentinga institucija iš kitos valstybės narės kompetentingos institucijos gautą informaciją trečiosios šalies kompetentingai institucijai atskleidžia tik tuo atveju, jei susijusi valstybės narės kompetentinga institucija gavo aišką informaciją pateikusių kompetentingos institucijos sutikimą ir, jei taikoma, informacija atskleidžiama tik tais tikslais, dėl kurių ši kompetentinga institucija davė sutikimą.

35 straipsnis

Nuobaudos

Valstybės narės nustato taisykles dėl administracinių priemonių, sankcijų ir piniginių baudų, taikytinų už šio reglamento nuostatų pažeidimus, ir imasi visų būtinų priemonių, siekdamas užtikrinti, kad šios nuostatos būtų įgyvendintos. Numatytos priemonės, sankcijos ir baudos privalo būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasios.

Valstybės narės praneša apie tokias nuostatas Komisijai ne vėliau kaip [2012 m. liepos 1 d.] ir nedelsdamos praneša apie visus vėlesnius joms įtakos turinčius pakeitimus.

VII SKYRIUS DELEGUOTIEJI TEISĖS AKTAI

36 straipsnis

Įgaliojimų vykdymas

1. Įgaliojimai priimti 2 straipsnio 2 dalyje, 3 straipsnio 7 dalyje, 4 straipsnio 2 dalyje, 5 straipsnio 3 dalyje, 7 straipsnio 3 dalyje, 8 straipsnio 3 dalyje, 9 straipsnio 5 dalyje, 14 straipsnio

3 dalyje, 19 straipsnio 4 ir 5 dalyse ir 25 straipsnyje nurodytus deleguotuosius teisės aktus suteikiami Komisijai neribotam laikui.

2. Kai tik Komisija priima deleguotąjį teisės aktą, apie tai ji tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
3. Komisijai suteiktam įgaliojimui priimti deleguotuosius teisės aktus taikomos 38 ir 39 straipsniuose nustatytos sąlygos.

37 straipsnis ***Įgaliojimų atšaukimas***

1. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 2 straipsnio 2 dalyje, 3 straipsnio 7 dalyje, 4 straipsnio 2 dalyje, 5 straipsnio 3 dalyje, 7 straipsnio 3 dalyje, 8 straipsnio 3 dalyje, 9 straipsnio 5 dalyje, 14 straipsnio 3 dalyje, 19 straipsnio 4 ir 5 dalyse ir 25 straipsnyje nurodytus suteiktus įgaliojimus.
2. Institucija, kuri pradėjo vidaus procedūrą siekdama nuspręsti, ar atšaukti suteiktus įgaliojimus, informuoja kitą instituciją ir Komisiją per tinkamą laiką iki galutinio sprendimo priėmimo ir nurodo, kurie suteikti įgaliojimai galėtų būti atšaukti, taip pat išdėsto galimas atšaukimo priežastis.
3. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų suteikimas. Sprendimas įsigalioja nedelsiant arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis neturi poveikio jau galiojančių deleguotųjų teisės aktų galiojimui. Jis skelbiamas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

38 straipsnis ***Prieštaravimai dėl deleguotųjų teisės aktų***

1. Europos Parlamentas ir Taryba gali pareikšti prieštaravimą dėl deleguotojo teisės akto per du mėnesius nuo pranešimo datos.

Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas vienam mėnesiui.
2. Jei pasibaigus šiam laikotarpiui nei Europos Parlamentas, nei Taryba prieštaravimo dėl deleguotojo teisės akto nepareiškė, teisės aktas skelbiamas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir įsigalioja jame nurodytą dieną.

Deleguotasis teisės aktas gali būti skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir įsigalioja iki to laikotarpio pabaigos, jei Europos Parlamentas ir Taryba Komisiją informavo, kad nepareikš prieštaravimo.
3. Jei Europos Parlamentas arba Taryba prieštarauja deleguotajam teisės aktui, jis neįsigalioja. Prieštaraujanti institucija nurodo prieštaravimo dėl deleguotojo teisės akto priežastis.

39 straipsnis
Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Europos vertybinių popierių komitetas, įsteigtas Komisijos sprendimu 2001/528/EB²³.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.
3. Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas terminas yra trys mėnesiai.

VIII SKYRIUS
PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

40 straipsnis
Peržiūra ir ataskaita

Atsižvelgdama į diskusijas su kompetentingomis institucijomis ir EVPRI, Komisija iki 2014 m. birželio 30 d. pateikia Tarybai ir Europos Parlamentui ataskaitą apie:

- a) informacijos pateikimo ir viešo jos atskleidimo ribų pagal 5, 7 ir 8 straipsnius tinkamumą;
- b) II skyriuje nustatytų apribojimų ir reikalavimų taikymą;
- c) tai, ar tikslinga nustatyti kitus skolintų vertybinių popierių arba kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių apribojimus arba sąlygas.

41 straipsnis
Pereinamojo laikotarpio nuostata

Į šio reglamento taikymo sritį patenkančios esamos nuostatos, galiojančios iki 2010 m. rugsėjo 15 d., gali būti taikomos toliau iki [2013 m. liepos 1 d.], jei apie jas pranešta Komisijai.

²³ OL L 191, 2001 7 13, p. 45.

42 straipsnis
Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo [2012 m. liepos 1 d.].

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas